National Library 56253
Gen. Acquisitions Section
Ottawa, Ont.
K1A 0N4

Second class mail registration number — 1089.

VABA EESTLANE

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 59 (2502) XXVII aastakäik — Neljapäeval, 10. augustil 1978 — Thursday, August 10, 1978 — Üksiknumbri hind 40 centi

National Library Bibliothèque nationale
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

Käbin degradeeriti, Vaino esimene sekretär

Venemaa eestlased domineerivad okupatsioonijõudude teenimisel Eestis

Okupeeritud Eesti ajalehtede järele toimus Tallinnas 26. juulil Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee korraline istung, kus teatavaks tehti suuremad muudatused okupatsioonivõimude juhtkonnas. Koosoleku tähtsust kriipsutab alla asjaolu, et sellest saadeti valvurina osa võtma N. Liidu kommunistliku partei keskkomitee sekretär I. V. Kapitonov Moskvast.

Keskkomitee pleenumi kohta antud ametlikus informatsioonis tehti teatavaks, et Eestimaa Kommunistliku Partei keskkomitee esimene sekretär Ivan Käbin on vabastatud oma kohustustest seoses tema valimisega Eesti NSV ülemnõukogu presiidiumi esimeheks.

Tema asemele valiti partei esimeseks sekretäriks Karl Vaino, kes seni tegutses partei keskkomitees sekretärina.

Ivan Käbin määrati seega hiljuti surma läbi lahkunud Artur Vaderi asemele Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimeheks. Praktiliselt tähendab see Ivan Käbini degradeerimist, kuna partei esimene sekretär on praeguses Eestis palju mõjuvõimsam mees kui Ülemnõukogu Presiidiumi esimees.

Ajalehes „Sirp ja Vasar" on toodud lühike uue võimumehe Karl Genrihi poeg Vaino elulugu. Selles mainitakse, et Karl Vaino on sündinud 1923. aastal ja on eestlane.

Kuid ajaleht läheb vaikides mööda faktist, et Karl Vaino on Venemaa eestlane ja sündinud Tomskis.

Vaino on kommunistliku partei liige 1947. aastast alates ning suunati pärast Tomski Raudteetranspordiinseneride Elektromehaanika Instituudi lõpetamist tööle okupeeritud Eestisse.

Esialgu töötas Vaino Eesti raudteel juhtiva mehena, kuid 1949. aastal suunati ta parteitööle ja lülitati Eestimaa Kommunistliku partei keskkomitee aparatuuri teenistusesse. 1953. aastal oli ta tõusnud juba partei keskkomitee tööstuse ja transpordi osakonna juhatajaks, 1957. aastal okupeeritud Rahvamajanduse Nõukogu esimehe asetäitjaks. 1957. aastal lõpetas ta kaugõppe teel N. Liidu kommunistliku partei keskkomitee kõrgema parteikooli. 1960. aastast alates oli Vaino Eestimaa kommunistliku partei sekretär ja partei poliitbüroo liige.

Võib oletada, et Ivan Käbin, kes juba 1950. aastast saadik Eestimaa Kommunistliku partei esimese sekretärina okupatsioonijõudusid truualamlikult oli teeninud, määrati vähemtähtsale kohale tema vanaduse tõttu, kuna Käbin on 73-aastane ning vastutusrikkal kohal on vaja nooremat ja teguvõimsamat meest.

Pilt Küllamängude Hiiumaast, kus Helme Kaju ja Ed gar Liik esitasid toreda stseeni heinamaalt.
Foto: Vaba Eestlane

Välisriikide diplomaadid Eestis

Kas nad kutsuti okupeeritud Eesti „aastapäeva" tähistama?

Okup. Eesti ajalehtede teatel saabus 18. juulil Tallinna rühm N. Liitu akrediteeritud Euroopa, Aasia, Aafrika ja Ladina-Ameerika maade diplomaatiliste esinduste juhte ja saatkondade esindajaid. Lennuväljal oli neil vastas Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimehe asetäitja, Eesti NSV välisminister A. Green ja Tallinna RSN Täitevkomitee sekretär E. Pragi.

Välisriikide diplomaadid viibisid Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimehe V. Klausoni juures, kes rääkis Eesti, suveräänse sotsialistliku vabariigi saavutustest ja NLKP XXV kongressi otsuste elluviimisest. Vastuvõtul viibisid Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimehe asetäitja Eesti NSV välisminister A. Green ja teisi tegelasi.

Külalistele, kes viibisid kolm päeva Eestis, näidati Kirovi nimelist näidis-kalurikolhoosi, nad külastasid ka Tartut ning sealseid teadusasutusi.

Nende saatjaks oli N. Liidu välisministeeriumi valitsusejuhataja V. Kuznetsov, Välisministeeriumi Aafrika osakonna juhataja asetäitja L. Mussatov, N. Liidu välisministeeriumi protokolliosakonna juhataja asetäitja L. Tshernõshov ja Eesti NSV Välisministeeriumi protokolli- ja konsulaarosakonna juhataja G. Pais ning Eesti NSV välisministeeriumi asetäitja K. Türk.

ETA-teadeteagentuuri poolt avaldatud teates aga pole märgitud ühegi välissaadiku või saatkonna esindaja nime ega riiki.

Seda külaskäiku on aga võimalik siduda Eesti NSV 38. „juubeliga", mida samal ajal tähistati, võibolla lootuses, et V. Klausoni informatsiooni külaliste poolt puhta kullana vastu võetakse.

Venelased nõuavad Shtsharanski eest Schevchenkot

NEW YORK — Viinist on saadud teada, et N. Liit on valmis 30-aastast juudisoost dissidenti Anatoly Shtsharanskit N. Liidust välja lubama endise N. Liidu diplomaadi Arkady Schevchenko vastu, kes mõne kuu eest Liitunud Rahvaste koosseisu kuuluvana Ameerika Ühendriikidesse „hüppas". Schevchenko advokaat on sellele kuuldusele vastanud, et Ameerikas ei saa vaba inimest välja vahetada vangi vastu. Schevchenko on vaba mees ja USA valitsusel pole mingit õigust tema vahetuskaubana kasutamiseks.

Schevchenko oli Moskva tippmees Liitunud Rahvaste Organisatsioonis, kus ta aastapalk oli 76.000 dollarit. Nimeliselt ta oli N. Liidu tsiviilteenistuja, tegelikult aga spetsialist internatsionaalse relvasumise kontrolli alal, kes on teadlik paljudest N. Liidu tuumarelvade saladusist.

N. Liit süüdistab Hiinat maailmasõja õhutamises

Hiina kommunistliku partei esimees külastab Euroopat

MOSKVA — N. Liit on häiritud Pekingi ja Washingtoni vaheliste kontaktide sagedasemaks muutumisest ja süüdistas jälle Hiinat, et viimane püüab torpeteerida detentet ja sütitada kolmandat maailmasõda.

Kommunistliku partei ajaleht „Pravda" kirjutab, et Hiina juhid teevad praegu oma parima detente koostöö arengu seisma panekuks ja on tõstnud avalikult üles üsimase maailma kaardi nende kasuks ümber tegemiseks. Hiina julid katsuvad maailma tagasi külma sõja ajastusse viia. See on nende poliitiline suund vaatamata nende silmakirjalikule kinnitusele nende rahusoovist.

Mõne välismaise vaatleja arvates on see süüdistus kalkuleeritud sõnasõja elustamiseks Hiina ja N. Liidu vahel, enne Hiina kommunistliku partei esimehe Hua Kuo-fengi külaskäiku Euroopasse käesoleva augusti lõpul.

See kommentaar peegeldab N. Liidu üha suurenevat muret Pekingi avaliku läänemaailmale lähenemise üle ja Hua reisi Rumeeniasse, Jugoslaaviasse ja Iraani. Eriti häirib neid Huo Rumeenia külaskäik, kuna viimane kuulub Varssavi liitu. Ühest N. Liidu allikast ongi juba kuuldud, et Rumeenia president Nikolai Ceausescu on sellega pannud katsele Kremli kannatlikkuse.

Teiselt poolt see rünnak on ka vastus Hiina kaitseministri Hsu Hsiangchieni väljendusele, et N. Liit on Hiina peamine vaenlane; **viimane tõdemine ongi tinginud tihedamate vahekordade otsimise läänega, peamiselt just Washingtoniga.**

N. Liidu president Leonid Brezhnev on kirjeldanud seda olukorda kui USA „Hiina kaarti", mida ameeriklased võiksid kasutada oma võimuvõitluses venelastega. Ta on hoiatanud, et ameeriklased mitte ei kasutaks poliitilises mängus seda „kaarti", mis võivat ruineerida detente.

Itaalias vabastatakse 8000 vangi

ROOMA — Kuni 8000 vangi, viiendik Itaalia vanglate elanikest, said amnestia möödunud nädalal seoses uue presidendi Sandro Pertini valimisega. Amnestia alla kuuluvad vangid, kes oma kuriteod on teinud enne 15. märtsi ja kelle karistus ei ole üle kolme aasta. Amnestia eeskirjade kohaselt ei ole õigust vabadusele vangidel, kelle südamel on vägivaldsed kuriteod ja eksimused avaliku administratsiooni vastu, kaasaarvatud finantsiline korruptsioon.

EESTI KUNSTIDE KESKUS
HELGA ja ENN NÕU
„NÄITEKIRJANDUSEST JA LASTEKIRJANDUSEST TULEVIKU PERSPEKTIIVIS."
„LOOMINGULISI AJENDEID"
teisip., 15. aug. kell 7 õ.
TARTU COLLEGE

Wintario võidud

3. augustil toimunud Wintario loterii loosimisel langesid viis 100.000-dollarilist peavõitu piletele nr. 80232 seeria 25, nr. 94180 seeria 43, nr. 70350 seeria 65, nr. 62828 seeria 28 ja nr. 62727 seeria 36.

TARTU INSTITUUT
310 BLOOR ST. WEST
TORONTO, M5S 1W4
Sissekäik: Madison Avenue — Spadina jaam

LOENGUD:
Helga ja Enn Nõu Stokholmist
„NOOREMATE VÄLIS-EESTI KIRJANIKE LOOMINGUST"
neljap., 17. aug. kell 7.30 õ.
☆ ☆ ☆
Dr. Rein Taagepera Kaliforniast
„RIIKIDE JA ROTTIDE KASVUST JA KÕNGUSEST"
esmasp., 28. aug. kell 7.30 õ.
☆ ☆ ☆
Dr. Mare Taagepera Kaliforniast
„NAISTE OLUKORD EESTIS JA AMEERIKAS"
teisip., 29. aug. kell 7.30 õ.

Paavst Paul VI surnud

VATIKAN — Paavst Paul VI suri möödunud pühapäeva õhtul 10 minutit pärast südameatakki, kui ta luges messi oma voodis tema Castel Gandolfo suvepalees 15 miili kaugusel Roomast. Juba möödunud nädalal soovitas ta ihuarst talle mõnepäevast voodipuhkust, kuna ta liikmeis on olnud aastaid raskekujuline artriitis, mis on raskendanud ta käimist.

Paavist Paul VI oli 80-aastane ja töövõimeline kuni viimase momendini. Ühe juuresoleva Vatikani ametniku ütluse järgi olid ta viimased sõnad: 'Paavsti surm on nagu iga teise inimese surm, aga see võib alati õpetada midagi ka teistele."

Paul VI valiti paavstiks 1963. a. ja on 15 aastat olnud 600 miljoni liikmega katoliku kiriku vaimseks ja ideoloogiliseks juhiks, kelle ajal on olnud mitmeid reforme kiriku tänapäevastamisel,

jäädes aga rangelt keelduvaks kaasa minema sellistele uuendustele kui on raseduse vältimiseks kasutatavate pillide lubamine ja abordivabadus.

Ka keeldus ta katoliku preestreile abiellumiseks luba andmast. Paavst Paul VI südamel olid maailma vaeste inimeste hädad ja maailma rahvaste tõeline rahu. Ta oli ka esimene paavst, kes lendas lennukeil ja külastas sellise moodsa vahendiga kõiki maailmajagusid.

Ta maetakse eeloleval laupäeval. Maailmas elavad 130 kardinali on kutsutud Rooma uut paavsti valima. See toiming peab läbi viidama 20 päeva jooksul. Neist 130-st kardinalist on 14 liiga vanad, et veel pikka teekonda ette võtta.

Kanada raskeim bussiõnnetus

EASTMAN, Quebec — 41 inimest said surma Montrealist 80 kilomeetri kaugusel, kui buss libises läheduses olevasse Lac d'Argent nimelisse järve. Bussis olnud 49 inimestest päästsid end 8, nende hulgas ka bussijuht. Kõik reisijad olid Asbestose nimelisest linnast, kes olid külastanud läheduses olevat suveteatrit ja olid tagasiteel. Mäest allasõidul bussi pidurid ei funktsioneerinud ja buss libises järve, jäädes esialgu veel vee peale ja liikus rannast paarisaja meetri kaugusele, kus põhja vajus. Kuigi buss püsis vee peal 10 minutit ei suutnud enamus füüsiliselt ja vaimselt vigased bussist lahkuda. Õnnetus on raskeim, mis kunagi juhtunud bussiga Kanada ajaloos.

Välis-Eesti reisikeskuse ESTOTOUR ASSOCIATES New Yorgis järjekordse algatusena toimuvad 31. augustil ja 14. septembril kolmenädalased ravireisid

RUMEENIASSE

Reisihind U.S. $1,255.— katab lennu New Yorgist, hotelli, täistoitlustuse ja enamiku raviprotseduuridest.
Rumeenia ravi on peamiselt kontsentreeritud artriitise, reuma, hingamise häirete ja üldise vananemise aeglustamise teraapiale GEROVITAL ja ASLAVITAL preparaatidega. Erilise kuulsuse omavad aga nende muda ja mineraalvete ravi toimed.
Täiendavaks informatsiooniks helistada (212) 688-8527 või kirjutada Valfried Siirak: Estotour Associates, 430 East 58th Street, New York, N.Y.

T.E.V.Ü. ja H.E.V.Ü. korraldusel

I PÕHJA-AMEERIKA SÕJAMEESTE SUVEPÄEVAD

26. ja 27. aug. 1978 Seedriorul, Kanadas
algusega laupäeval kell 10.00

Paraadi vastuvõtt — konsul I. HEINSOO kell 16.00 ⊕ Vaimulik kõne — piiskop K. RAUDSEPP ⊕ Aktuse kõne — J. KAHAR ⊕ Õhtune kava — kaastegevad pr.-d H. SEPP ja A. TERA; M. NIINVEE ja R. TRALLA

TANTS ⊕ EINELAUD ⊕ ÖÖBIMISE VÕIMALUS

Kõik kaasmaalased teretulnud!

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St Torontos.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $32.—, poolaastas $18.— ja veerandaastas $9.50, kiripostiga aastas $53.—, poolaastas $28.— ja veerandaastas $15.—.
TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $35.—, poolaastas $19.— ja veerandaastas $10.50. Kiripostiga USA-s: aastas $58.—, poolaastas $30.— ja veerandaastas $16.50.
LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $69.—, poolaastas $34.50 ja veerandaastas $18.—.
Aadressi muudatus 40 c. — Üksiknumbri hind 40 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher, Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

Peaministri uued ideed

Ei ole selge, kas peaminister Pierre Trudeaule mõjus ergutavalt äsja Bonnis toimunud läänemaailma tööstusriikide riigipeade konverents või sellele järgnenud purjetusretk koos Lääne-Saksamaa kantsleri Helmut Schmidtiga Põhjamerel, kuid Kanada peaminister on tulnud avalikkuse ette uute ideega Kanada majandusliku olukorra parandamiseks, mis avaldati ootamatult möödunud teisipäeval toimunud televisioonikõnes.

Peaminister Trudeau lubas kärpida riigi väljaminekuid 2 miljardi dollari võrra, vähendada makse majanduselu stimuleerimiseks, piirata riigiteenijate palkade üleskruvimise aktsioone, tõmmata kokku riigiteenijate koosseise ja kujundada Kanada postiteenindusest krooni korporatsiooni, see tähendab riiklikku ettevõtte.

Trudeau dramaatiline kõne ei olnud ilmselt ootamatu mitte ainult opositsiooniparteidele vaid isegi liberaalide partei juhtivatele tegelastele ja suuremale osale föderaalvalitsuse liikmetele, kes alles tagant järgi saavad valitsuse koosolekul hakata arutama ja analüüsima, mida see kõne õieti tähendab ja kas valitsus on praeguses olukorras võimeline lunastama ja rakendama peaminister Trudeau lubadusi.

Ehkki Kanada majanduslikud ringkonnad suhtuvad üldiselt soodsalt peaministri lubadustesse, on poliitilised ringkonnad häiritud kaugeleulatuvatest sammudest, mille kohta puuduvad detailid. Nii näiteks ei ole teada, milliseid makse kavatseb valitsus alandada ja kui suurel määral, samuti ei ole teada need sektorid, kus valitsus tahab kokku hoida 2 miljardit dollarit ning riigiteenijate ametiühingu juhid on tõstnud juba tõsist nurinat peaministri lubaduse vastu, et ta tahab piirata riigiteenijate palganõudmisi, mis ületavad tööliste ja teenistujate palganõudmised erasektoris. Valitsusega opositsioonis olev konservatiivide partei juht Joe Clark läheb oma kriitikas isegi nii kaugele, et ta peab Trudeau sõnavõttu poliitiliseks manöövriks ja nõuab koheste valimiste väljakuulutamist, mis tooks lõpu praegusele kõikuvale ja ebakindlale poliitilisele olukorrale Kanadas ning võimaldaks uue majanduspoliitika rakendamist.

Huvitaval kombel pühendas peaminister seekord oma kõnes erilise tähelepanu Kanada allakäinud postikorraldusele, mille vastu ta varematel aegadel avalikult huvi ei ole tundnud. Peaminister mainis, et Kanada rahvas hakkab kaotama kannatust postiteeninduses esinevate väärnähete suhtes ning seetõttu on ta otsustanud praegu valitsusele alluvale postiteenindusele anda riikliku ettevõtte staatuse. See tähendab praktiliselt seda, et postiteenindus moodustab iseseisva riikliku ettevõtte, kes ei allu valitsuse bürokraatiale ja mitme ministeeriumi eeskirjadele. Riikliku ettevõttena võib postiteenindus ise oma majanduselu juhtida ja planeerida ning asjatundjate arvates annab see ka paremaid võimalusi ametiühingutega kokkulepete sõlmimiseks.

Postiteeninduse muutmist riiklikuks ettevõtteks või krooni kompaniiks on mõned asjatundjad ja eksperdid nõudnud juba pikema aja jooksul, kuid see ei kõrvalda meie arvates kahjuks postiteenindusele hauda kaevanud streigiõigust. See õigus jääb ametiühingutele ja töölistele püsima ning seda kasutatakse ka tulevikus kahtlemata sama ohtralt nagu minevikus kuna see moodustab väikese vähemuse huvides mõjuvõimsa relva enamuse vastu võitlemiseks ja kogu riigi elanikkonna terroriseerimiseks, mida möödunud aastate jooksul väga edukalt on praktiseeritud. Juba nüüd tervitas postiteenijate ametiühingu esimees Jean-Claude Parrot peaministri sammu suure võiduna postiteenijatele, kuid ta ei unustanud juurde lisamata, et postivalitsuse ümberkorraldamine ei kõrvalda veel kaugeltki postistreigi ohtu, mis võib puhkeda sel juhul juba septembris kui postiteenijate nõudmiste suhtes kokkuleppele ei jõuta. Neid nõudmisi on aga kaugelt üle kahesaja ja nende rahuldamine esitatud kujul ei ole kooskõlas ega tasakaalus Kanada majanduseluga ning palkadega teistes sektorites.

Kui peaminister Trudeau mainis, et Kanada rahvas hakkab kaotama kannatust korratu postiteeninduse ja pidevate streikide pärast, siis meie arvates on rahvas juba kannatuse kaotanud ja tekkinud olukorrale oleks tulnud ammu leida lahendus. Kui postiteenijatele ja postiteenistuses olevatele radikaalsetele agitaatoritele ka krooni korporatsiooni raamides võimaldatakse senisel alusel tegutseda ning piiramatul arvul metsikuid ja legaalseid streike organiseerida, siis tähendab postiteeninduse ümberkorraldamine ainult vana kalja pakkumist uues astjas.

Peaministri äsjane televisioonikõne oli kahtlemata stimuleeriv ja pani senises stagneerunud olukorras mõningad uued mõtted ja ideed liikuma — kuid kui palju neil on praktilisi tulemusi, seda näitab alles tulevik.

K.A.

Killamängud Kanada ajakirjanduses

Toronto eestlaste suvistele rahvapidustustele, Moonstone'i suusakuurordis toimunud Killamängudele, pühendas palju tähelepanu kohalik massimeedia. Nii anti pidustused edasi Barrie linna raadioja televisioonisaadetes ning kohalik ajaleht „Examiner“ pühendas pidustustele erakordselt palju ruumi ja pilte. Ajalehes oli toodud pidustuste kirjeldus, intervjuu Killamängude peakorraldaja R. Kreemiga ning fotod kahest rahvarõivais eesti tütarlapsest ning ühest pidustuste organiseerijast Alan Teder'ist.

Kinkige sünnipäevaks „VABA EESTLANE“

President Carter Ühendriikide alalisele esindajale Liitunud Rahvaste Organisatsioonis Andrew Young'ile: „Probleem sinuga, Andy, seisab selles, et sa sageli kasutad suud oma pea asemel.“

Eesti noori jatkub, eestlus jääb püsima

Väljavõtteid ESTO-80 peakomitee esimehe Richard Norvelli kõnest Killamängudel

Toronto lähedal, Moonstone'is, äsja toimunud Killamängudel oli külaliskõnelejaks ESTO-80 peakomitee esimees Richard Norvell. Ta ütles, et tunneb tõsist au ja head meelt olla Kanada eestlaste peopäeval kõnelejaks. Ta vaatles oma kõnes eesti noorte probleeme ja ESTO-80 küsimusi, millest anname kokkuvõtlikult edasi just esimese osa, kuna teine pool on lugejaile teatavaks saanud juba möödunud esmaspäeval Torontos peetud nõupidamise kirjeldusest.

Kauaaegne pagulaspõlv on jätnud meile oma pitsati. Igas miljöös on teatud erinevusi eriti noorte hulgas, kuid meil on sellele vaatamata sügavad juured Maarjamaa mullas ja lootus pääseda tagasi vaba kodumaa pinnale. Peale on kasvanud võõrsil kaks uut generatsiooni, kel puudub teatud määral see, mis on toodud kaasa kodumaalt. Nad ei saa alati aru neist probleemidest, mis on nende vanemail. Kõik ei teagi, mis on juhtunud aastail 1940—1944.

Noorte hulgas korraldatud ankeetidega on saadud hämmastavaid vastuseid: meie vanemad saabusid siia (Rootsi) immigrandidena, nad ei teagi miks nende vanemad oma kodumaa maha pidid jätma.

Kus on viga? Osa vanemaid pole tahtnud oma lastele rääkida neist kohutavaist sõjaaastaist. Teised väidavad, et lapsed ei kuulagi, mis vanemad on katsunud neile rääkida.

Kuid meie kohus on valgustada pealekasvavat põlvkonda küüditamistest, kui viidi tuhanded Siberisse. Tuleb valgustada kuidas Eesti iseseisvus hävitati. Mis sündis sõja viimasel aastal. Peame au andma eesti sõdureile erikuubedes kes võitlesid, et eestlased pääseksid vabadusse, langedes ise rindel või vangidena Siberi karistuslaagreis.

Eestlust ja selle tulevikku saab vaadelda kahes osas. Esiteks eestlus N. Liidu okupatsiooni all kodumaal. Teiseks eestlus välismaal.

Tähtsaim on kodumaal elavate suur arv, sest neist oleneb Eesti püsimine.

Venelaste arv tõuseb kodumaal, praegu on neid juba 32%, mõnekümne aasta pärast võib eestlasi olla juba vähemuses omal maal. Seda tingivad lisaks venelaste sissevoolule ka madal iive. Eestisse asumine on meelitav, sest Eesti on kõrgeima elatistasemega riik N. Liidus. Kolmandaks on venelaste sihilik suund tuua venelasi kommunismile vaenulikule alale. On asjaolusid, mis võivad takistada venestamise käiku. Üheks on olukord, et venelased on sattumus vähemusrahvasteks ise Venemaal.

Eestis on segaabielusid suhteliselt vähe, ainult 7%, ja sealgi lapsed kasvatatakse eestlasteks. Allasurumine tekitab vastusurve ja eestlastel on kodumaal auasi rääkida eesti keelt.

Vabas maailmas on eestlaste arv ca 100.000. Neist ligi 20.000 pooleestlast, kuna üks pool vanemaist on muulane. Vaadates pealekasvavat põlve oleme murelikud.

Noored räägivad omavahel olles neid võõrkeeli millisel maal nad asuvad.

Kord ennustati, et eestlus kestab kõige kauem 1960. aastani. Nüüd on need pessimistid selle piirjoone tõmmanud aastale 1980. Aga ometi eesti noori jätkub ja võime olla optimistlikud, et eestlus võib veel püsima jääda aastakümneiks.

Edasi ta vaatles ESTO-80 küsimusi, võimalusi mitmesugusteks üritusteks, sõitudeks, liikumislavastuseks nimetatud valguspidu, sest Põhjala valged ööd ei võimalda viimase efektsust esile tuua.

Ta ütles, et juba on teada, et Austraaliast tulevad 700 inimest.

Ja kui kõrged hotellihinnad on mõtlema panevad, siis sellest ei maksa end hirmutada lasta, sest kohalikud eestlased on sel puhul väga külalislahked. Lõpuks mainis ta veel, et venelastele on see kokkutulek, kus Eestile nõutakse vabadust, pinnaks silmas.

See võib tingida olukorra, et venelased tulevad välja mõnesuguse taktikaga, sest kodumaa on nii lähedal.

Ta lõpetas oma kõne kõiki Rootsi ESTO-80-le kutsudes.

Kas roomamise maailmarekord?

Soomes hakkas ilmuma „Soome Pravda“

HELSINGI — Soome rahvarinde nimeline organisatsioon alustas juuli alul uue ajalehe „Soome Pravda“ väljaandmisega. Esimeses numbris on toodud uue, kord kuus ilmuva ajalehe ülesanded, kus muuhulgas öeldakse, et „Soome Pravda“ täidab Soome ja N. Liidu vahelisi suhteid tingimusteta, kuna need olevat mõlemapoolse sõpruse ja ausa koostöö aluseks.

Ajaleht lubab toetada ka kommunistliku partei juhi Leonid Brezhnevi ja president Urho Kekkoneni vaheliste viljakate omavaheliste kohtumiste saavutusi. Kuid ajaleht tahab taotleda rahvarindevalitsuse (?) alusel loodavat pikemaajalist strateegiat julgeolekulise välispoliitilise liini pidamiseks, mille abil Soome loodab saada üle 1980-ndail aastail ette tulevatest raskustest.

Soomlased on küsinud N. Liidult luba selle ajalehe nime kasutamiseks, lubades mitte häbi teha oma auväärsele pärandusele.

Kui peatoimetajalt Pertti Luostarinenilt küsiti, miks ta valis sellise nime, siis ta lihtsalt vastas, et see tuli talle lihtsalt meelde. Ja kõigile lisaks olevat ajaleht veel isamaaline, kuna see aitavat Soomet üle saada tulevikus ja olevikus tekkivaist raskusist. Väljaandjalt küsiti, kas lehe väljaandmiseks on saadud ka välismaist (tähendab N. Liidu) raha, millele peatoimetaja vastas, et raha pole saadud pennigi.

Uue ajalehe ilmumise üks põhjus olevat „Soome Pravda“ andmeil ka see, et Soome kodanlik ajakirjandus olevat viimaste kuude ajal võtnud osa ennenägematust ja aktiivsest nõukogude vastasest kampaaniast,

kus on võetud lääne informatsioonikeskuste allikaist saadud „uudiseid“, mis muudetud värvikaiks „asjatundjate“ kommentaaridega. Neis kirjutistes on kasutatud isegi väljendust „nõukogude ähvardus“.

Soome tasakaalumäng on seni läänemaailmas imetlust äratanud, aga sellist „roomamise maailmarekordi“ pole seni keegi veel saavutanud. Kas soomekeelne „totuus“ on nii kodanlik, et selle asemele tuli võtta „pravda“? Või on Brezhnev—Kekkose omavahelised nõupidamised sellise lehe nime põhjustanud?

Balti Foorum Ühendriikides

Eeloleval sügisel, 7. ja 8. oktoobril toimub Ühendriikides, Rockville'is (Marylandis) Baltic Forum, mille asukohaks on kohalik Läti Maja. Eestlastest tegutsevad foorumi organiseerimisel Mäido Kari, kes on programmi komisjonis ja G. Buschmann, kes on rakendatud organisatsiooni komisjonis. Foorumi ülesandeks on luua lähemaid sidemeid ja koostööd eestlaste, lätlaste ja leedulaste vahel ühiseks võitluseks oma kodumaade vabastamiseks. Foorumil käsitatakse Balti dissidentide liikumisi, kultuurilist koostööd eksiilis ja informatsiooni vahetamist. Nõupidamise töö toimub üksikutes sektsioonides, mida juhib esimees, kes on arutatava aine alal ekspert.

Baltic Forumile on teretulnud nii asjast huvitatuid üksikisikuid kui ka organisatsioonide esindajaid Ühendriikidest ja Kanadast.

Kommentaarid

Ühendriikides viibivate N. Liidu ajakirjanike peamiseks ülesandeks on teatavasti kapitalistlikus maailmas esinevate puuduste ja varjukülgede üles otsimine ja nende suureks puhumine. Kuid peale selle tegelevad Tassi esindajad ka päevakorral olevate poliitiliste probleemidega ning vajaduse korral annavad isegi edasi Ühendriikide presidendi pressikonverentse. Seda loomulikult oma vaatevinklist ja vastava marinaadiga vürtsitatult.

Nii näiteks mainitakse ühes Washingtonist N. Liidu ajalehtedesse saabunud Tassi läkituses, et Ühendriikide presidendi inimõiguste rakendamise poliitika, mis kujutavat endast ainult NSV Liidu siseasjadesse sekkumist inimõiguste „kaitsmise“ võltsi sildi all, olevat tekitanud Ameerika üldsuses tõsist rahutust. Need meeleolud olevat kajastunud ka president Carteri pressikonverentsil, kus olevat presidendile esitatud palju küsimusi USA poliitika kohta N. Liidu suhtes, kuid presidendi vastused nendele olevat olnud ebajärjekindlad ja kaksipidised.

Tass nuriseb eriti, et president annuleeris moodsa elektronarvutusmasina müümise N. Liidule ning on laiendanud kontrolli nõisuguste seadmete ekspordi üle, mis võivad kaasa tuua naftatootmise suurenemise N. Liidus. Lõpuks mängib Tass välja ka oma trumpkaardi ja märgib:

„Pressikonverentsil kajastus samuti Ameerika üldsuse pahameel selle puhul, et ametlik Washington, kujutades „õiguste eest võitlejatena“ N. Liidus süüdimõistetud spioone ja kodumaareetureid ja nende eest välja astudes, on jäänud kurdiks ja osavõtmatuks Ameerika vanglates vaevlevate tuhandete poliitiliste vangide saatuse vastu, mida oli sunnitud tunnistama isegi USA alaline esindaja Liitunud Rahvaste Organisatsioonis A. Young.“

Nagu seda juba ette võis arvata, kasutavad venelased oma propagandamasina toimisel täiel määral ära Ühendriikide diplomaadi Andrew Youngi sihilikud, rumalad ja naiivsed väljendused. Tassi valed on miljonitele N. Liidu elanikele ainsaks informatsioonimaterjaliks ning see on omamoodi traagika kui nendele valedele annavad kaalu Ühendriikide mõne juhtiva isiku emotsionaalsed ja tõsioludele mittevastavad väljendused.

*

Neid pahempoolseid radikaale on vähe, keda Kambodzha sündmused on suutnud kainestada ja neid normaalselt mõtlema panna. Vietnami ja Kambodzha sõdade ajal tõstsid need radikaalid kogu läänemaailmas suurt hädakisa kui Ühendriikide õhujõud pommitasid

(Järg lk. 3)

VALVEARS
NÄDALALÕ
12. ja 13. aug. on valv
R. Pahapill, tel. 921-7777

KOIKIDEKS
KINDLUSTUST
H. LATER &
Ltd.
"INSURANCE
1482 Bathurst St.,
(Bathurst—St. C
Telefon kontoris 65
65

Soovitakse
MAJAPIDA
alates septembrist 3
nädalas kella 12-
Helistada tel. 44

H.
In
A
KINDLUSTU
23 WESTMORE Dr.,
Rexdale, Ont. M
Tel. 745-462

Kommentaarid

(Algus lk. 2

Kambodzhas pealetun
muniste. Nüüd, kus
valitseb kõige julmem
da moodne ajalugu
need radikaalid tõmbu
tagasi ja ootavad näh
da uut kommunistlik
võitlust", et punase
toetada.
Kuid mõnel nendes
häbi ja nad tunnistav
eksituse. Üks nendes
on prantsuse misjon
Ponchaud, kes teguts
has kümme aastat m
kes vihkas sealset en
kes tema arvates eks
lupoega. Kui Khmer
munistlikud terroristi
aasta aprillis vallutas
tas isa Ponchaud ne
tena ja rahva püüstja
Francois Ponchaud
maseid välismaalasi
bodzhast lahkus ning
siis selgeks, et ta on
nud. Ta hakkas oma
tegema sellega, et ta
sadu Kambodzha põg
las pidevalt Phnom P
tud kommunistide
Nende andmete põhj
raamatu „Cambodia:
mis põhjalikult va
maapealset põrgut,
nistid rajasid Kambo

Ponchaud, kes tööt
rast oma raamatu il
bodzha olukorra uuri
et Kambodzhas o
300.000 poliitilist van
bodzha kaheksast m
kust on surnud sunni
se ja ebainimlikku
tõttu kaks miljonit i
haud kirjeldab elaval
munistid tühjendasid
hi linna 2,5 miljonis
saatsid nad dzhungli
kuidas haiglad julma
pangad suleti, raha
giametnikud mõrvati
Kommunistlike fana
on moodustada Ka
agraarset ühiskonda
sellega seoses kõik,
endist tsivilisatsioon
Punased radikaalid
rakendavad sealjuu
fantastilisi ideesid, k
kõik inimlikud teguri
Kahjuks leidub is
taolisi punaste unel
ärkajaid vähe. Suur
kes toetasid lääne
bodzha kommunistide
kut, on jäänud nüü
mõnelgi neil on pii
ei tähenda veel kaug
nad kummalistest id
lemisviisist oleksid l

VALVEARST NÄDALALÕPUL

12. ja 13. aug. on valvearstiks dr. R. Pahapill, tel. 921-7777.

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS

H. LATER & CO. Ltd.

"INSURANCE"

1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

Soovitakse

MAJAPIDAJAT

alates septembrist 3—5 päeva nädalas kella 12—5 p.
Helistada tel. 444-7566

H. KIRIK
Insurance Agency

KINDLUSTUSED

23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

Kambodzhas pealetungivaid kommuniste. Nüüd, kus Kambodzhas valitseb kõige julmem terror, mida moodne ajalugu tunneb, on need radikaalid tõmbunud vaikselt tagasi ja ootavad nähtavasti mõnda uut kommunistliku „vabadusvõitlust", et punaseid terroriste toetada.

Kuid mõnel nendest hakkab ka häbi ja nad tunnistavad üles oma eksituse. Üks nendest ärganutest on prantsuse misjonär Francois Ponchaud, kes tegutses Kambodzhas kümme aastat misjonärina ja kes vihkas sealset endist rezhiimi, kes tema arvates ekspluateeris talupoega. Kui Khmer Rouge kommunistlikud terroristid maa 1975. aasta aprillis vallutasid, siis tervitas isa Ponchaud neid vabastajatena ja rahva päästjatena.

Francois Ponchaud on üks viimaseid välismaalasi, kes Kambodzhast lahkus ning talle sai juba siis selgeks, et ta on rängalt eksinud. Ta hakkas oma eksitust heaks tegema sellega, et ta intervjueeris sadu Kambodzha põgenikke ja kuulas pidevalt Phnom Penh'ist saadetud kommunistide raadiosaateid. Nende andmete põhjal kirjutas ta raamatu „Cambodia: Year Zero", mis põhjalikult valgustab seda maapealset põrgut, mille kommunistid rajasid Kambodzhasse.

Ponchaud, kes töötab ka veel pärast oma raamatu ilmumist Kambodzha olukorra uurimisel, mainib, et Kambodzhas on mõrvatud 300.000 poliitilist vangi ning Kambodzha kaheksast miljonist elanikust on surnud sunnitöö, alatoitluse ja ebainimlikkude tingimuste tõttu kaks miljonit inimest. Ponchaud kirjeldab elavalt kuidas kommunistid tühjendasid Phnom Penhi linna 2,5 miljonist elanikust ja saatsid nad dzhunglitesse surema, kuidas haiglad julmalt likvideeriti, pangad suleti, raha põletati ja riigiametnikud mõrvati.

Kommunistlike fanaatikute ideeks on moodustada Kambodzhas uut agraarset ühiskonda ja hävitada sellega seoses kõik, mis meenutab endist tsivilisatsiooni ja kultuuri. Punased radikaalid viljelevad ja rakendavad sealjuures vaid oma fantastilisi ideesid, kuid unustavad kõik inimlikud tegurid.

Kahjuks leidub isa Ponchaud'i taolisi punaste unelmate küüsist ärkajaid vähe. Suurem osa neist, kes toetasid lääneriikides Kambodzha kommunistide võimuletulekut, on jäänud nüüd vaikseks ja mõnelgi neil on piinlik. Kuid see ei tähenda veel kaugeltki seda, et nad kummalistest ideedest ja mõtlemisviisist oleksid loobunud.

AMI

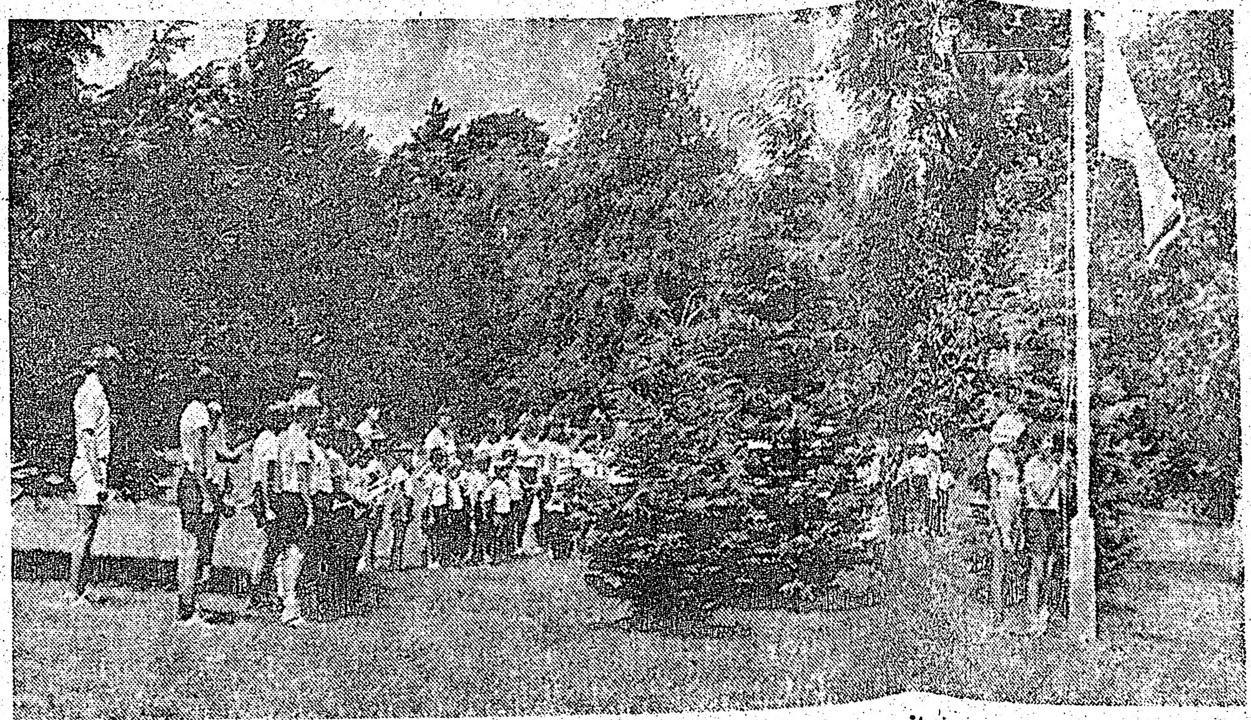

Jõekääru laste suvekodus on toimunud viimaste nädalate jooksul elav ja mitmekesine tegevus. Pildil näeme suvekodu kasvandike rivi suvise looduse rüpes. Foto: J. Säägi

Sõnad on ilusad kuid teod puudulikud

Vastuvõtud ikestatute nädala puhul Kongressi mõlemas kojas

WASHINGTON (VES) — Tänavu toimus kahekümnes ikestatud rahvaste nädala pühitsemine mõlemas Kongressi kojas. Senatis toimus vastuvõtt teisipäeval, 18. juulil senaatorite S. I. Hayakawa (R., Kalif.) ja Daniel P. Moynihani (D., N.Y.) patronaazhi all. Esindajatekojas toimus neljapäeval, 20. juulil pidulik lõunasöök, millele järgnes kaks paneel-diskussiooni teemadel „Belgradi konverents ja ikestatud rahvad" ning „Inimõigused ja ikestatud rahvad: mis suunas edasi". Vastuvõtu üldiseks korraldajaks oli National Captive Nations Committee, Inc., mille esimeheks on ukrainlane dr. Lev E. Dobriansky. Mõlemast vastuvõtust võtsid osa Ühendatud Balti Ameerika Komitee liikmed, kus eestlaste poolt esindajateks olid Rahvuskomitee juhatuse liikmed Mäido Kari ja Maria Pedak-Kari.

Kongress 17. juulil 1959 kinnitas resolutsiooni, milles volitas presidenti iga aasta välja kuulutama kolmandat nädalat juulis Ikestatud Rahvaste Nädalaks. Esimese nädala 1959. a. kuulutas välja president Eisenhower.

Kahekümnenda nädala kuulutas välja sel aastal president Jimmy Carter.

Senati vastuvõtul esinesid sõnavõttudega senaatorid: Hayakawa (R., Kalif.), Moynihan (D., NY), Javits (R., NY), Dole (R., Kansas), Schweiker (R., Pa.), Schmitt (R., Mexico) ja Thurmond (R., S.C.). Diplomaatkonna nimel tervitas Nikaraagua suursaadik Guillerma Sevilla-Sacasa, kes on ka diplomaatliku korpuse vanem Washingtonis.

Sen. Hayakawa oma kõnes mainis Balti riikide saatust ja ütles, et ameeriklastel on ilusaid sõnu,

kuid kui on tarvilik nendele praktilist tähendust anda, siis on ameerika teod puudulikud.

Sen. Moynihan puudutas dissidentide olukorda, kus ta eriti välja tõstis leedu dissidendi V. Petkuse ja küsis, miks temast ameerika lehed palju ei kirjuta. Ta ütles, et „esimest korda üle mitme aasta on ameerika rahval võimalus näha Vene riigi tõelist nägu ja türanniat, seda ehtsat totalitaarset brutaalsust, mida see kommunistlik riik esindab".

Sen. Javits mainis, et kui sel aastal üks tema assistent tõi talle toetamiseks ikestatud rahvaste resolutsiooni, siis see assistent küsis, et kas see resolutsioon ei ole mitte ajast ja arust unustatud asi ja kas poleks aeg seda nüüd lõpetada. Sen. Javits ütles, et ta vastas talle: „Ei ühegi hinna eest, sest need, kes ikestavad neid rahvaid, on lootuses, et selles võidujooksus vabaduse eest Ameerika väsib ja ikestatud rahvad unustab."

Pöördudes rahva poole, ta toonitas: „Pühendage ennast nende rahvaste vabaduse võitlusele, mitte ainult minu ja teie eluajal, vaid igavesti. See võitlus võib kaua aega võtta, kuid lõpuks õiglus võidab, kui ainult need, kes seda usuvad omas kindlaks jäävad ja püsivad üle aegade."

Sen. Dole mainis eriti Balti riike ja toonitas, et meie ei pea ainult nõudma inimõigusi üksikutele inimestele, vaid rõhku panema rahvaste ja riikide enesemääramise õiguste nõudmisele.

Sen. Thurmond ütles lihtsalt: „Mu süda ja hing on teiega — ma teen kõik, mida ma saan, et aidata." Rahvasaadik Simms esitas viirastusliku kava, et „kui meil oleks ainult võimalus anda massiliselt venelastele Sears-Roebuck katalooge, me võtaks suure sammu vabaduse taastamiseks ikestatud rahvastele".

Paarisajaline kuulajaskond kviteeris sõnavõtte tugeva aplausiga.

Ikestatud Rahvaste Komitee poolt anti üle „Liberty Award" sen. Hayakawale ja sen. Moynihanile teisipäevasel vastuvõtul ja Esindajatekoja liikmetele Floodile ja Derwinskile neljapäevasel lõunasöögil.

Chicagos tähistati Ikestatud Rahvaste Nädalat massdemonstratsiooniga 14. ja 15. juulil Chicago Civic Centeri Daley väljakul. Nädal algas reedel, 14. juulil ikestatud rahvaste lippude viimisega „igavese tule" juurde, kuhu asetati ka pärg.

Järgmisel päeval toimus demonstratsioon kõnedega.

Loeti ette president Carteri, Illinoisi osariigi kuberneri Thompsoni ja Chicago linnapea Bilandicku proklamatsioonid ning peakõnelejana esines kongressiliige Frank Annunzio, kes eriti alla kriipsutas, et ikestatute tegevus on eriti hinnatav kommunismiohu selgitamisel Ameerikas. Teiseks peakõnelejaks oli endine nõukogude kindral Petre Grigorenko, kelle venelased saatsid välismaailma eksiili. Grigorenko puudutas muu hulgas ka vähemusrahvuste saatust N. Liidus, mainides, et need rahvad lähevad paratamatult vastu hävingule.

„Ameerika Hääl" allub Moskva tsensuurile?

Senaator Robert Dole kritiseeriv sõnavõtt Senatis

NEW YORK (VES) — „Vaba Eesti Sõnas" toodi hiljuti lugu seoses Poola ohvitseride mõrvamisega Katõni metsas 1940. a. kevadel. Nõukogude Liidus ja tema võimu all olevais Ida-Euroopa maades tsenseeritakse seda ammutuntud tõde, et mõrvariks oli Nõukogude Liit. Viimane nimelt veeretab süü natsidele ja väidab, et mõrv leidnud aset 1941. a. augustis, mil nim. Poola piirkond oli Saksa okupatsiooni all. Hiljutisel poola kirjanike kongressil Varssavis söandas dissident, kirjanik Andrzej Braun seda Nõukogude teostatud mõrva meenutada, hoolimata sellest, et maal valitseb kommunistlik rezhiim. Sõnumi antud juhtumist saatis „Ameerika Häälele" Washingtonis tema Varssavi kirjasaatja Ron Pemstein. Euroopa Divisioni juhataja Hans Holzapfel aga tsenseeris sõnumit Nõukogude suva kohaselt, mille peale 11 poolakat „AH" Poola osakonnast protesti avaldasid. H.H. kutsus Poola osakonna ametnikud oma juurde ja avaldas neile noomituse.

Juhtum leidis aga järelkaja Ühendriikide Senatis, kus senaator Robert Dole sitas resolutsiooni AH saadete kohta. Resolutsioon kinnitati Senati poolt.

Sen. Dole esines sel puhul pikema sõnavõtuga, rõhutades, et „Ameerika Hääle" saated peavad sisaldama tõde ega tohi arvestada selle maa tsensuuri, kuhu saated edastatakse.

Sen. Dole möönas, et kõigepealt äratas tema tähelepanu „Washington Post'is" 22. juunil ilmunud artikkel Jack Andersonilt. Ta lisas, et kaaludes Rahvusvahelise Kommunikatsiooniagentuuri eelarvet, tuleb arvestada põhimõtteid, milledele meie riik ja seepärast ka nim. asutus on rajatud. Ta lisas, et sõnad vabadus, demokraatia ja inimõigused on sellised, mida ameerika rahvas vabalt tarvitab ning mis sageli langevad klishee tasemele. Kuid samal ajal on need sellised sõnad, mida tõeliselt hindavad rahvad, kel need õigused puuduvad. Ameerika rahvas õnneks tunneb nende põhimõtete väärtust, möönas senaator, ja nõuab ka, et riik neist kinni peaks. Seepärast oleme vaba rahvas, kes võib valida omale juhte ja ka määrata oma saatust.

Meie maa ei saa taluda valesid ega varjamisi, sest me teame, et vale võib ohustada meie ühiskonna otseseid põhialuseid, ütles sen. Dole ning lisas, et teda on eriti alarmeerinud „Ameerika Hääle" saadete mugandamine Moskva ja teiste Ida-Euroopa maade valitsuse vajaduste ja eesmärkide kohaselt,

et need vastaksid nende rahvaste vajadustele, kellele nad on määratud.

Tundes Nõuk. Liidu sensitiivsust nn. natsionalismi suhtes, püüab „Ameerika Hääl" vahel mõnda NL vähemusrahvustele määratud saadetes tsenseerida, kõneledes neis saadetes vähe vapratest dissidentidest, kes söandavad kaitsta oma emakeelt ja nautida oma esivanemate kultuuri. „Ameerika Hääl" peaks suuremeelselt andma ruumi selliste dissidentide tegevuse kirjeldamisele, ütles sen. Dole.

Meenutades Poola kirjanike konverentsi ja kirjanik Brauni julgust tuua esile tõde Katõni mõrva kohta, tähendas sen. Dole, et Nõukogude Liit võib poola ajakirjanikele peale suruda oma tõde versiooni, kuid seda ei tohi iialgi peale suruda meie ajakirjanikele.

Ja ometi „Ameerika Hääl" oma sõnumis poola vaprast kirjanikust järgis Nõukogude versiooni, eelistades seda ajalooliselt täpsele versioonile, märkis sen. Dole.

Ta meenutas „Ameerika Häälele" ta põhikirja, mille kohaselt ta uudistesaated peavad olema kõikehõlmavad, täpsed ja ausad.

Ta lisas, et detente on mõeldud selleks, et kaks suurriiki — USA ja Nõukogude Liit — elaksid teineteise kõrval võttes teist sellisena, nagu ta on. Kuid see ei tähenda, et meie maa peaks oma aktsioonides, retoorikas või väärtustes tegutsema nagu Nõukogude Liit. Meie usume ikka veel vabadusse, demokraatiasse ja tõeväärtusse.

GM RK REIN KOPPEL

CHEVROLET · OLDSMOBILE
ROBERTSON MOTORS LTD
1555 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONT. M4J 1N7
TELEFON 466-1135

Teaduslik-tehniline konverents

WASHINGTON — Seitsmes teaduslik-tehniline konverents korraldatakse käesoleva aasta sügisel Washington, D.C. piirkonnas. Eelmine konverents toimus 1976. aasta juulikuus Baltimores II Ülemaailmsete Eesti Päevade ajal. Osa koosolekuid toimus vahetult peale seda Philadelphias kus võeti osa ka mitmest Ühendriikide 200. a. sünnipäeva puhul toimunud üritusest.

Eeloleva konverentsi esialgses kavas on teaduslikud ja tehnilised ettekanded, laudkonnavestlused ja sõnavara alane seminar. ETTK'78 korraldava toimkonna esimeheks on arvuti teadlane Agu Ets, kelle hooleks on konverentsi üldine kavandamine ja tehniline koordineerimine kohapeal.

Korraldav toimkond tahab ka lahket kutset avaldada autoritele kes oleks konverentsil huvitatud ettekandega esinema. Palutakse ühendusse astuda ettekannete toimkonnaga ja teatada ettekande teema, ajaline kestvus ja soovid audio-visuaalsete abivahendite osas. Ettekande ajaks on üldiselt ettenähtud 30 minutit koos lühikese küsimuste-vastuste perioodiga. Lähemaid üksikasju ettekannete osas saavad autorid ettekannete toimkonna esimehelt, **Leo Ormistelt**, aadressil: ETTK'78, P.O. Box 8734, Philadelphia, PA 19101; telefon (215) 561-7033.

Täiendavat üldinformatsiooni eeloleva konverentsi kohta leiab nendel veergudel, või saab ühendusse astuda korraldava toimkonnaga aadressil: Agu Ets, 4810 Lexington Ave., Beltsville, MD 20705, USA.

EVA KATRIN BOCKFELDT-COOPER

Sündinud 19. septembril 1955. aastal Torontos. Keskhariduse omandanud David and Mary Thomson Collegiate Institute'is. Lõpetas kevadel York University Faculty of Fine Arts, Bachelor of Fine Arts Honours kraadiga. Töötab ajutiselt CBC's. Kavatseb õpinguid jätkata. Akadeemiliselt kuulub Korp! Indlasse.

VABA EESTLANE kaks korda nädalas

Maksab Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
Aastas	$32.—	$35.—
Poolaastas	$18.—	$19.—
Veerandaastas	$ 9.50	$10.50

KIRIPOSTIGA

Kanadas:		USA-s:
Aastas	$53.—	$58.—
Poolaastas	$28.—	$30.—
Veerandaastas	$15.—	$16.50

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $69,—, poolaastas $34.50, veerandaastas $18.—

Aadressi muudatus 40 centi. Üksiknumbri hind 40 centi.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või posti rahakaart kirjutada **Free Estonian Publishers nimele.**

Tellimine saata:

VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont.
M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „....." .... 197.... Tellimise katteks lisan $ .... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi ....

Aadress ....

PIKA JA RASKE HAIGUSE JÄRELE LAHKUS MEIE ARMAS EMA JA VANAEMA

LINDA PIHLBERG

Leinavad kurbuses

POJAD perekondadega

UNUSTAMATA KALLIST SÕPRA

LINDA PIHLBERG'i

Sind tahaksin veel kohata,
Su kätt veel soojalt suruda,
Su häält veel ükskord kuulata
ja midagi veel rääkida.
Kuid sõnad on nüüd pisarad,
mis haual lilli kastavad —
mälestused ilusad
ei närtsi iialgi!

mälestavad leinas

JOHN, LIINA ja EDI HANNES
VAIKE PALOOTS perega
LII ISOTAMM perega
EVY TEELAHK perega

ARMAST

LINDA PIHLBERG'i

mälestavad

LISANNE ja ARMIN
MARGARIDA ja ENN

ARMAST VENDA, ONU JA VANAONU

med.vet. RICHARD OTSTAVEL'it

sündinud 21. novembril 1910 Kilingi-Nõmmel
surnud 2. augustil 1978 Tapal

mälestavad sügavas leinas

SALME PÄRNASTE abikaasaga
AINO PEDEL perekonnaga
ÜLLE TOOMVER abikaasaga
OMAKSED Eestis

ARMAST KAUAAEGSET SÕPRA

LEONID KOSENKRANIUS't

mälestavad leinas

E. POTSEPP perekonnaga
H. LATER perekonnaga
H. ROONEEM perekonnaga
SILVI IVARDI

ARMAST

HELMI MÄELO't

mälestab leinas

EDGAR RANNISTE perega

KAUAAEGSET SÕPRA

ALEKSANDER TELLISKIVI

mälestavad

A. ATTIK abikaasaga
R. EDARI perekonnaga
J. KIVIK abikaasaga
H. KURI perekonnaga
B. LINDRE perekonnaga
E. MÄEKS abikaasaga
L. VARDJAS perekonnaga

KAUAAEGSET HEAD SÕPRA

KARL ALBO't

mälestavad leinas

J. KÕRGEMAA perekonnaga
J. KIVINUK abikasaaga
J. PÄRN abikaasaga
A. ALANGO abikaasaga

HEAD SÕPRA

KARL ALBO't

mälestab

KONRAD PROOS abikaasaga

OOTAMATULT LAHKUNUD ARMAST KOOLIVENDA

ALF KUBBO't

mälestab leinas

RIHO RANDES abikaasaga

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director

723 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ◎ 489-8002

4812 YONGE STREET **221-1159**
(Sheppardi lähedal)

R. S. KANE
Funeral Directors

WILLOWDALE **ONTARIO**

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

KIRIKUD

EESTI EV.-LUTERI USU PEETRI KOGUDUS TORONTOS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto
M4P 2L1. Kiriku tel 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto
M4N 1L8 tel. 483-4103

JUMALATEENISTUS 13. aug. kell 11 homm. Peetri kirikus.
JUMALATEENISTUS 20. aug. kell 11 homm. Peetri kirikus.

ÕPETAJA KÕNETUNNID suveperioodil neljapäeviti kell 6—8 õhtul. Tel. 483-5847, 483-4103.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto (Sherbourne'i allmaajaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich,
112 Fallingbrook Rd.,
Scarborough, Ont.
Telefon 698-7977 või 766-7853.
kantseleis, telefon 921-9417.

JUMALATEENISTUS on pühap., 13. aug. kell 5 p.l.

VABAÕHU JUMALATEENISTUS on pühap., 20. aug. kell 12 p. perek. Randsalu juures, Oro rannas, tee nr. 9. Koraale saadab orelil hr. G. Iltal. Jumalateenistuse järele on koosviibimine einetamisega.

Kõnetunnid on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8 kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
Tel. 461-2077
562 Jones Ave., Toronto 6, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.,
Toronto 6, Ont.
Tel. 463-6223

Pühap., 13. aug. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Kõneleb jutl. K. L. Marley.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
10 Lamport Ave. Apt. 307
Toronto 5, Ont. M4W 1S6
Tel. 961-8391

„VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 3—3.30 p. l. WHLD 1270 kc.

Pühap., 13. aug. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS, kõneleb H. Eller, naiskvartett. Issanda surma mälestamine. Kell 6 õ. KUULUTUSKOOSOLEK.
Kolmap., 16. aug. kell 7:30 õ. „KOLMAPÄEVANE KIITUS". K. Raid.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Luteri kirik, (Bloor ja Indian Rd.)
Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2. Tel. 483-2478.

Väljasõit 13. aug. pr. Tiitsoni suvilasse. Jumalateenistus algusega kell 2 p.l.

TEEJUHIS: Torontost sõita Hwy. 400 ja 400 pikendusega kuni Hwy. 69 ja 12, pöörata sealt vasakule, läände. Kui 69 ja 12 lähevad lahku, sõita Hwy. 12 pidi kuni Wegner Beach Rd.-ni., Wegner Beach Rd.-ga paremale itta kuni esimese ristteeni, pöörata jälle paremale. Seitsmes suvila paremal pool on pr. Tiitsoni suvila. Suvila tel. (705) 534-3690.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on teisipäeviti kell 6—7.30 õpetaja kodus. Muul ajal kokkuleppel.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
Carltoni ja Jarvise nurgal
Õpetaja Andres Taul
Toronto, Ont. M6G 3K6
17 Frank Cresc.
Tel. 656-5248, kirik 923-5172

Pühap., 13. aug. JUMALATEENISTUS Jõekäärul kell 3 p.l. Laulab Pensionäride Klubi segakoor.

Pühap., 13 aug. JUMALATEENISTUS kell 6 õ. linna kirikus.

RIKUD

V.-LUTERI USU
GUDUS TORONTOS
asant Rd., Toronto
Kiriku tel 483-5847
Oskar Puhm
k Cres., Toronto
18 tel. 483-4103

ENISTUS 13. aug.
. Peetri kirikus.
ENISTUS 20. aug.
. Peetri kirikus.

KÕNETUNNID suve-
päeviti kell 6—8 õh-
847, 483-4103.

KOLMAINU EESTI
USU KOGUDUS
Sherbourne St.,
herbourne'i allmaa-
kiriku kõrval).
O. Gnadenteich,
lingbrook Rd.,
orough, Ont.
-7977 või 766-7853.
lefon 921-9417.

ENISTUS on pü-
kell 5 p.l.

JUMALATEENIS-
p., 20. aug. kell 12 p.
alu juures, Oro ran-
9. Koraale saadab
Iltal. Jumalateenistu-
koosviibimine eineta-

l on iga kuu teisel
kella 6—8 kiriku
lefon 921-9417.

NTO EESTI
AKOGUDUS
l. 461-2077,
ve., Toronto 6, Ont.
aja E. Saraoja
orncliffe Ave.,
onto 6, Ont.
l. 463-6223

aug. kell 11 homm.
NISTUS. Kõneleb
arley.

EESTI BAPTISTI
OGUDUS
oadview Ave.
l. 465-0639
tor K. Raid
ort Ave. Apt. 307
5, Ont. M4W 1S6
l. 961-8391
SE KUULUTUSE"
igal pühapäeval kell
WHLD 1270 kc.

aug. kell 11 homm.
ENISTUS, kõneleb H.
artett. Issanda sur-
mine. Kell 6 õ. KUU-
OLEK.
16. aug. kell 7.30 õ.
EVANE KIITUS".

D EELK JAKOBI
KOGUDUS
eemer Luteri kirik,
ja Indian Rd.)
nmik, 501 Davisville
to M4S 1J2. Tel.

13. aug. pr. Tiitsoni
malateenistus alguse-

E: Torontost sõita
400 pikendusega ku-
ja 12, pöörata sealt
ände. Kui 69 ja 12
u, sõita Hwy. 12 pidi
r Beach Rd.-ni., Weg-
Rd.-ga paremale itta
e ristteeni, pöörata
ale. Seitsmes suvila
ol on pr. Tiitsoni su-
tel. (705) 534-3690.

KÕNETUNNID on
kell 6—7.30 õpetaja
l ajal kokkuleppel.

LK TORONTO
NDRESE KOGUDUS
ja Jarvise nurgal
aja Andres Taul
to, Ont. M6G 3K6
Frank Cresc.
5248, kirik 923-5172

13. aug. JUMALATEE-
õekäärul kell 3 p.l. Lau-
näride Klubi segakoor.
13 aug. JUMALATEE-
ell 6 õ. linna kirikus.

ARMAST ABIKAASAT, ISA JA VANAISA

KARL ALBO'T

sündinud 17. detsembril 1916 Saaremaal
surnud 1. augustil 1978 Torontos

mälestavad sügavas leinas

ABIKAASA
TÜTAR perekonnaga
POEG abikaasaga

Muld mälestusi ei mata!

ARMAST KAASMAALAST JA SÕPRA

JÜRI PARV'e

mälestavad leinas

JAAN ja MARIA LAIVA

MEILE KÕIGILE ARMAST

LUISE SAGOR'it

mälestavad kurbuses

AINO ja ANTS SOOTS perekonnaga

KAUAAEGSET HEAD SÕPRA

LINDA PIHLBERG'i

leinavad kurbuses

ENE ja ALFRED TAMM

ARMAST JA HEAD

LINDA PIHLBERG'i

mälestavad vaikses leinas

ERIKA Austraalias
MARTHA Torontos

ARMSAT

LEONID KOSENKRANIUS'T

mälestavad

ILMAR MARKS perekonnaga
AADU PIRNSALU abikaasaga

ARMAST PEREKONNASÕPRA

LUISE SAGOR'it

mälestab leinas

perekond ARNOLD KAHU

ARMAST

MAGDA MARIANNE KINT'i

mälestavad kurbuses

J. KIVESTU perekonnaga
T. LEETE abikaasaga
U. OJAMAA perekonnaga

OMA HEAD PEREKONNASÕPRA JA ÕPETAJAT

AUGUST TAMMARU'T

mälestab sügavas leinas

perekond H. EICHENBAUM Niagara Falls'is
koos sugulastega Eestis ja Rootsis

ARMAST

JAAN PAJU

mälestavad

SALME ja EVALD KUUTAN

ARMAST SUGULAST JA HEAD SÕPRA

KARL ALBO'T

mälestavad sügavas leinas

AUGUST ALBO abikaasaga
HELDUR SUURNA abikaasaga

EESTI SIHTKAPITAL KANADAS
meie ühiskonna teenistuses
Eesti Majas
958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Jumalateenistus Oro rannas

Pühap., 20. aug. kell 12 p. toimub Toronto Kolmainu koguduse VABAÕHU JUMALATEENISTUS Oro rannas, perekond A. Randsalu juures, kuhu viib tee nr. 9. Koraale saadab orelil hr. G. Iltal. Pärast jumalateenistust koguduse naisringi liikmed pakuvad einet.

Varemail aastail on neist vabaõhu jumalateenistustustest Simcoe järve kaasmaalased alati arvukalt võtnud osa.

Otsitakse
MEES või NAIS ÄRIPARTNERIT
Ontario apteekri „License" vajalik. Kirjad slt. „Apteeker", P.O. Box 70, Toronto, Ont. M6J 3M7

SUVEMAJA MÜÜA
Baysville lähedal, Menominee järve ääres.
Helistada omanikule igal ajal tel. 839-3717

KAASMAALASED!
Puhastan keemiliselt (steamcleaning) Teie diivanid ja toolid, vaibad seinast seina ja lahtised Teie oma kodus. — Hel. Erik Lokbik 447-9834

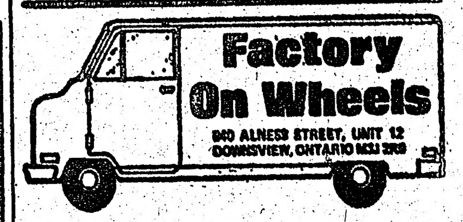

5-tollised jätkudeta vihmaveerennid
ALCAN VÄRVITOONIDES
valge, pruun, must, helebeesh, metsaroheline
Varustame ISETEGIJAID vihmaveerennidega ja sinna juurdekuuluvaga
HELISTAGE
FACTORY ON WHEELS
661-3843 661-3021

ESTO MUTUAL FUND, LTD.
Aktsia hind 4. aug. $6.98
145 King St. W., Room 1900
Toronto, Ont. M5H 1J8.
Telefon päeval 364-1131
õhtul 925-6812

OPTICAL STUDIO Ltd.
R. SCHMID, saksa optik
Suur valik euroopa prilliraame:
Zeiss, Rodenstock, Metzler
Spetsialiseerunud contact lenside alal
1586 BLOOR ST. W. 1 tänav lääne pool Dundas'e subway'd
TELEFON 535-6252

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Tel. 699-5295
Teeme uusi ja parandame vana nii linnas kui ka suvilates

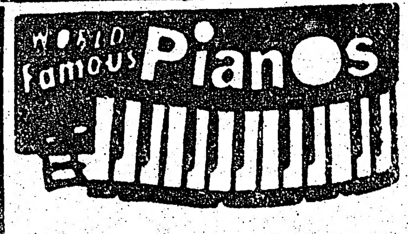

Hea klaver on
eluaegne investeering!
Suur valik tunduva hinnaalandusega.
Ka rentimine.
Saadaval kõik muusika instrumendid.
REMENY
HOUSE OF MUSIC LTD.
553 Queen St. West, Toronto
M5V 2B6 • Tel. 363-1966

„Ethnic Kaleidoscope" tutvustab eestlannat

„Ethnic Kaleidoscope Canada" avaldab oma juuli ja augusti kaksiknumbris rubriigis „Immigrants and their stories" tutvustava kirjutise Tiiu Jaansoo-Boudreau'st, eesti päritoluga raamatukoguhoidjast, kes töötab Kanada National Library Multilingual Biblioservice (MBS) raamatukoguhoidjana.

Kirjutises öeldakse, et T. Jaansoo-Boudreau on päritolult eestlanna, kes on sündinud Rootsis kus ta sai ka alghariduse. 1952. aastal asus ta koos vanematega Montreali. Seal ta sai oma B.A. kraadi Sir Georg Williams'i ülikoolis ja hiljem B.L.S. McGilli juures. Ta on õppinud kauneid kunste mitmes ülikoolis.

Ta alustas oma karjääri raamatukogu hoidjana Alco kompanii juures Montrealis. Selle järel oli Rahvusliku Kunstigalerii tehnilise raamatukogu teenistuses. Oma otsese töö kõrval ta on olnud aktiivselt tegev uurimistega TV-programmideks ja dokumentaalfilmideks. Samuti ta on ajalehe „Flash" toimetajaks.

Õnnetus A. Hormiga

STOKHOLM (EPL) — Stokholmi skäärides oma suvilas remonti tehes kukkus Eesti Rahvusnõukogu büroojuhataja Arvo Horm redelilt alla nii õnnetult, et ta murdis jalaluu. Ta toimetati helikopteriga Stokholmisse, kus komplitseeritud luumurre Sabbatsbergi haiglas paika ja kipsi pandi. Paranemine võtab arstide arvates paar kuud aega.

Eesti tütarlaps kõnevõistlusel võitjaks

Austraalias Tahmoori „Lion Club'i" poolt korraldatud kõnevõistlusel, kus lubati 5-minutilise kõne ettevalmistamist ja siis zhürii poolt antud teemal kaheminutilise ettevalmistamata kõne pidamist oli üheks võitjaks eesti noor, Pictoni keskkooli 16-aastane õpilane Helle Juske. Antud teemad olid „Teie arvamine uraani väljaveo kohta" ja „Kui teil oleks võimalus, siis mida teeksite Pictoni noorte heaks?". Kuulajaskond oli üldiselt haaratud Helle Juske ettevalmistatud kõnest, mis käsitles eestilise päritoluga austraallase kultuuriküsimusi.

MK

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8
Tel. 466-1951 või 466-1502
Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunstkäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahktööd, puunikerdused, keraamika.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

FINNISH DELICATESSEN
(Endine Parkway äri)
461 Queen St. W. — Tel. 363-7676
5 ust läänepool Spadina Ave.
TÄHELEPANU! Uued lahtioleku ajad: esmasp. — reedeni 9—6, laup. 8—4
Palume suuremad leiva ja muude pagaritoodete tellimised sisse anda 2 päeva varem. Aitäh!

Eelregistreerimine septembris toimuvale 21-PÄEVASELE LÄÄNERANNIKU bussiekskursioonile. • HIND $685.—
H. KIVI TRAVEL Lic. 1064361
EESTI MAJAS, 958 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. kontoris 466-4813, kodus 759-3588

Kanada ja USA eestlaste reisiürituste koordineerimiseks vajame kanada eesti keskustesse
KAASTÖÖLISI
Vanus ei ole tähtis, kuid oluline on huvi reisimiste vastu, tihe kontakt eesti organisatsioonidega ning võimalus ja tahe pühendada mõned tunnid nädalas. Tasuks komisjon ja soodustatud reisitingimused.
Kirjutada aadressil: Valfried Siirak, ESTOTOUR ASSOCIATES, 430 East 58th Street, New York, N.Y. 10022.

SPORT

Naised maratoni jooksmas

Veel aastatel pärast II maailmasõda oli üldiselt aktsepteeritud vaade, et pikim distants, mis naissoo esindajatel kõlbab joosta, on 800 meetrit. Viimane aastakümme on toonud sellesse aga suure muudatuse. Pikad jooksudistantsid on võitnud õrnema soo hulgas üha suuremat populaarsust ja neiud ja ka aastates naised on hakanud proovima järjest pikemaid maid, kuni 42 km pikkuse maratonijooksuni.

Tokios hiljuti toimunud suurest maratonist võttis näiteks osa 350 naist! Jooksu lõpetas ka 71-aastane Matsuo Nishiama, kel selleks kulus ligemale viis ja pool tundi.

Mullu jooksis selle maa 3 tunnist kiiremini 59 naist, 100. tulemus oli 3.05.50.

Üks Lääne-Saksa kergejõustiku spetsialist on pööranud palju tähelepanu naiste pikamaajooksu uurimisele ja statistikale. Tema ja ka mitme teise eksperdi arvates on naised võimelised taluma pikamaajooksu koormusi paremini kui mehed. Ennustatakse koguni, et kord nad hakkavad mehi isegi edestama. Praegu on meestel siiski veel suur edumaa. Maratonijooksus, kus ametlikke maailmarekordeid ei noteerita, on seni tipptulemuseks austraallase Derek Claytoni 1969. astal joostud 2.08.33,6. Naiste parimaks ajaks on sakslanna Christa Vahlensiecki mullune 2.34.38,0.

Olümpiamängudel Pariisis 1924. aastal oleks see tulemus andnud kuldmedali.

Esimene teadaolev naiste maailma tippmark maratonis 3.40.22,0 pärineb aastast 1926 ja kuulub inglanna Piercey'le. Pidi mööduma 37 aastat, enne kui ameriklanna Lepper selle ületas kolme minutiga. Ning järgneva 14 aasta jooksul on Lepperi rekordist kärbitud üks tund ja kolm minutit.

Unarusse jäänud tippmarke püüavad naised parandada ka teistel pikkadel distantsidel. Ameeriklanna Peggy Nappel jooksis näiteks 10 000 m ajaga 33.15,1. Rahvusvaheline Kergejõustikuliit registreerib aga ametlikke rekordeid ainult kuni 3000 m (kaasa arvatud)

ning olümpiamängudel on pikimaks jooksuks naistele ikka veel 1500 m.

Kuigi mitmelt poolt on üritatud ka 3000 m võtta mängude kavasse, ei ole see õnnestunud.

Eesti rekordid purunevad

Vilniuses peetud vendade Znamenskite nimelistel mälestusvõistlustel on eesti sportlased olnud edukad. 19. juulil püstitas tallinlane Heino Puuste odaheites uue Eesti rekordi tagajärjega 84.06 ja tuli selle tulemusega teisele kohale. Esimeseks oli venelane N. Grebnev 86.36.

Kolmikhüppe eelvõistlusel sai tartlane Jaak Uudmäe paremuselt kuuenda koha tagajärjega 16.25 olles ainult 22 sm nõrgem esikohale tulnud venelase tulemusest. Lõpuvõistlustel aga olid tagajärjed hoopis kõrgemad. Jaak Uudmäe sai neljanda koha tulemusega 16.68, millega ta parandas oma nimel olnud Eesti rekordit 14 sm võrra. Esimesele kohale tuli valgevenelane G. Valjukevitsh — 17.02.

Kolmanda eesti rekordi tegi Tartu üliõpilane I. Kukk, kes naiste 3000 m distantsil jäi küll tagajärjega 9.34,0 üheksandaks, kuid see on siiski uus Eesti rekord.

Neljanda Eesti rekordi tegi tallinlanna E. Külvand 400 m tõkkejooksus naistele ajaga 60,38.

Teistest tulemustest: E. Sellik oli esimene 10.000 m jooksus ajaga 28.01,3. Tartlane G. Organov jäi kolmandaks 200 m ajaga 21,56. Vasaraheite lõppvõistlusele pääsis Pärnust pärit J. Tamm 72.40-ga.

*

Käärikul peetaval Tartu ja Moskva ülikoolide vahelisel võistlusel püstitas G. Organov uueks Eesti rekordiks 400 m jooksus 47,0.

FINN-AUTO

Teen kõiki mehaanilisi parandusi (mitte keretöid)

3323 Danforth Ave. Tel. 691-9553

RISTO SAARENVIRTA

SILPRISTSÕNA

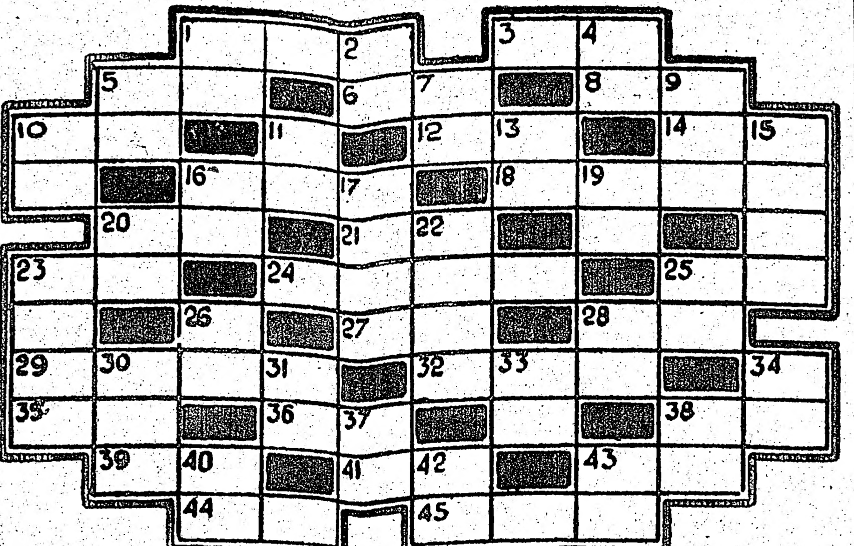

Aa- bi- bi- da- gi- ha- ha- hoid- hu- ii- ja- ja- ja- jas- ka- ka- ka- kas- ki- kii- ko- kol- la- la- la- la- li- li- li- lo- lu- ma- ma- ma- ma- ma- ma- mar- mik- mu- na- ne- ne- ner- pa- pu- puu- ra- re- ri- ri- sa- ser- si- su- su- ta- ta- ta- to- toi- tü- va- var- ve- vi- vi- vi- vik- vil- vis- vis.

Põikread: 1. Paguluses surnud eesti luuletaja, 3. Juurdekasv, 5. Loodusenähe, 6. Puuvillane riie, 8. Viljahoidla, 10. Puu osa, 12. Pealmine kiht, 14. Pealinn Ameerikas, 16. Värv, 18. Lind, 20. Dokumendid ühes aktikaantega, 21. Toiduaine, 23. Uhke suvila, 24. Kevadlill, 25. Endine eesti ajaleht, 27. Andmed, arvud — inglise keeles, 28. Roie, 29. Harilik, 32. Jäme ja suur kepp, 35. Taime vili, 36. Tahtejõuetu, saamatu inimene, 38. Eesti saar, 39. Ääris, 41. Kibe, 43. Hinnaline ese, 44. Väike kala, 45. Seen.

Püstread: 1. Jõgi Poolas, 2. Ameerikas esinev kiskja, 4. Vedelik, 5. Aastaaeg, 7. . . . raamat — teatud trükitoode, 9. Nabukovi teos, 10. Pehme, 11. Tükk, 13. Aadlitiitel, 15. Hoolitseb maja korrashoiu eest, 16. Mitmest koosnev, 17. Arv, 19. Ehitusmaterjal, 20. Koht Põhja-Eestis, 22. Algust tegema, 23. Tootlikuks tegema, 25. Looma kehaosa, 26. Riik Aafrikas, 28. Varakas, 30. Väljend silmakirjaliku inimese kohta, 31. Majanduslik mõiste, 33. Toa osa, 34. Toiduaine, 37. O. Lutsu teos, 38. Hingeline vaev, 40. Alkohoolne jook, 42. Teatud maitse, 43. Eesti helilooja.

RISTSÕNA NR. 971 LAHENDUS

Põikread: 1. Kaerajaan, 7. VIP, 9. Lükati, 10. Kera, 11. Huul, 12. Sihtur, 13. Piloot, 15. Aset, 16. Alpinism, 19. Kalamari, 21. Viile, 23. Reisis, 24. Makett, 27. Sant, 28. Gott, 30. Naeris, 31. Epp, 32. Kaasavara.

Püstread: 1. Kkk, 2. Ametis, 3. Raamot, 4. Juhataja, 5. Alus, 6. Nüliti, 7. Vatt, 8. Piirimees, 13. Parkimine, 14. Lell, 17. Piiritus, 18. Isis, 20. Metsik, 21. Virguv, 22. Liiter, 25. Keep, 26. Tasa, 29. Toa.

Toimetusele saadetud kirjandus

EESTI KIRIK nr. 4 — 1978. EELK häälekandjas kirjutavad: R. Koolmeister „Kidakeelsus", esimese sajandi kirikuõiguslikust liturgilisest kogumikust võetud „Looja kiitus", K. Raudsepp „Küsitakse praegugi igavest elu", Uno Plank „Sõna ristist", E. Lootsma „Kuldne reegel", E. Kägi „Miks me palvetame", E. Kuusler „Saada uueks inimeseks", R. Koolmeister „Riia, Tartu ja Uppsala", Raamatutark „Teadlane tõestab dekaloogi", J. Rebane „Jumalast Jumalaks", E. Kõpp „Eduard Tennmann 100-aastane", R. Kiviranna „Rindeohvitserist kirikuõpetajaks", R.K. „Vaba maailma vanim eesti kogudus 80 aastane", K. Veem „Walter Kopperman 65-aastane" ja EELK konsistooriumi ringkiri nr. 2, 1978.

SILLAS nr. 4 (9) — Suvi 1978. Eesti Liit Kanadas bülletääni sisukorras: A. Truuvert „Sõna on uuel esimehel", ürituste kalender, Esto — 80", „Lääneranniku Eesti Päevad Loyola ülikooli maaalal", M.E.S. (Montreali Eesti Selts), Vancouveri tegevuskava, „Kandali" möödunud aasta tegevusest, Ottawa Eesti Seltsi tegevusest, Vancouveri noorteorganisatsiooni „Kalevala" esimesest tegevusaastast, EKS'i, EKK, Eesti Etnograafiise Ringi, Tartu Instituudi, EKKT, Ajaloo Komisjoni tegevusaruandeid. Lisaks keelenurk, Trent '78, E. Eichenbaum „An Outsider Looks in", muljeid Trent seminarist, „Trent '78 järelkaja Vancouveris", „Muljeid Läänest", „Eesti keele õppetool Toronto ülikooli juurde!" ja Toimetaja veerg ning fotokroonikat Trent '78-nda päevilt.

FINN TASTE BAKERY

7 Grantbrook Ave. (Finch Plaza)

(Finchi nurgal; Bathursti ja Yonge vahel)

TELEFON 225-0824

Meilt saate maitsvaid saiu ja küpsiseid pidudeks ja igapäevaseks.

Äri avatud: teisip., kolmap., neljap. 9—6, reedel 9—8, laup. 9—4. (Esmaspäeviti suletud)

HEY . . . LOOK WHAT WE'VE GOT

CELLULOSE INSULATION

Säästate kuni 50% 12,5 kg kotilt

Nüüd on õige aeg osta isolatsiooni

AIRWOOL INCORPORATED

1 GUARDSMAN RD. THORNHILL, ONT. L3T 2A1

TELEFON 881-8101

FINN HOME BAKERY & DELICATESSEN

281 DANFORTH AVE. Tel. 463-3331

Soome pagarisaadused — kardemonisaiad, struudelid, soome tordid, küpsised. Lihapirukad.

Soome rukkileib

EUROOPAMAITSELISED JUUSTUD, KALAKONSERVID, DELIKATESSID

Äri lahtioleku-ajad: teisip., kolmap., neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 8.30—2. Esmasp. suletud.

● Tshaikovski muusikavõistlustel Moskvas ameeriklane Nathanael Rosen võitis tshello klassis esimese auhinna. Auhinnaks saadud 2750 rubla tuli kulutada ära N. Venes, raha välja tuua ei lubatud. Võistluse puhul viibis Moskvas ka eestlastele tuntud pianist Elizabeth Cox, kes muide valdab hästi vene keelt. Tema ema on Eesti päritoluga venelanna.

● Stokholmis suri ööl vastu 25. juulit Magda Kint, neiuna Rassman. Kadunu oli omaaegse E. Põllutöökoja direktor agronoom Tõnis Kinti abikaasa. T. Kint tegutseb paguluses Rootsi Eesti Rahvusnõukogus, olles olnud ka selle esimeheks. Marta Kint põdes vähjahaigust tõsisel kujul. Lahkumine saabus temale aga peaaju rabanduse tagajärjel.

ARVI KORK
MÕRVALUGU

10.

Nõjatusin vastu seina ja vaatasin ringi. Platform oli räpane, kaetud sigareti-otstega ja kasutatud kummi-balloonidega. Ilmselt oli see siin noore-rahva õhtune kohtamiskoht. Pool majakorda kõrgemal oli pragunenud klaasiga uks, mis koridori viis.

Mul ei tulnud kaua oodata. Uks läks varsti praokile ja keegi piilus välja. Surusin end hämaral trepiplatformil vastu seina. Siis tuli see keegi pikkade hüpetega mööda treppi alla, pruuninäoline noorisand turris juuksepuhmaga, sinised tunkeriided seljas. Panin talle jala ette, nii et ta kergelt komistas, ja siis andsin talle tagasi-käega väikse laksu, nii et ta õhku ahmides vastu seina vajus. Nooruki käsi sähvatas jakitaskusse, arvatavasti habemenoa-tera järgi, aga ma võtsin ta korisõlme pöidla ja nimetissõrme vahele ja pigistasin. Noorukil läksid põlved lõdvaks ja ta esialgne võitlushimu näis kahanevat.

„Külma ära, tolmuahv", ütlesin talle suunurgast, „oled arreteeritud, said aru? Su vastu on kohtukäsk väljas, sa pole õigel ajal end ülemuste juures meldinud, nüüd oled aga vahele võetud."

Patsutasin ta taskud läbi ja leidsingi pika teraga vanamoodsa lõunakraapimisnoa. Need jamaika poisid armastavad selliseid terariistu. Ega nad sind sellega päris ära ei tapa, ainult lõikavad siitsealt, nii et sul punast üle silmnäo purskab ja sa enam võitlusest osa ei näe võtta.

„Mine ja kruvi ennast, sa võmmisiga", vastas Tony-poiss.

Andsin pöidlaga pisut rohkem survet ja Tony kaotas momendiks rääkimisvõime. Siis pigistasin teise pöidlaga taskuraadio mikrofoninuppu.

„Okei, Rick", ütlesin mikrofoni. „Mul on lõngus käes, pool korda allpool. Võid vaatama tulla kui tahad."

„Okei, mees", vastas Ricki hääl, „olen kohe seal, hoia kere kõva."

Võtsin poisi taskust narmendavate nurkadega taskuraamatu. Sealt vahelt ilmus välja heaolukaart Joel Anthony Webster'i nimele. Niisiis oli mul õige tahmanäoga tegemist.

Rick oligi mõne sekundi pärast kohal.

„Tere, väike vend", ütles ta, oma parimas jamaika-keeles, „mees, on see ilus, tagatreppi mööda alla lõigata kui sõbrad eesukse kaudu sisse astuvad? Hei, mees?"

„Mis sa tahad, siga" küsis Tony, kui jälle veidi hingata sai, „ma'i ole sulle teind sittagi!"

„Sa suitsetasid eile õhtul taksosohvrit!"

Poisil läksid silmad punni.

„Mina, mees? Mina pole kedagi suitsetand, mees! Mul pole üldse tukkigi mees — vaata ise! Just seenagi siin — habemelõikamiseks, mees — näed ise!"

„Oh jah? Siis mees, kus see tukk on, mis sa oma onu käest USA-s ära hiivasid, mees?"

„Sa naljatad, mees! Ma pole oma onu näinud . . .", pobises poiss.

. . . „Augustikuust saadik", lõpetasin mina ta lause. „Let's go, man — lase minna, mees. Mõrvakomisjoni poisid tahavad sinuga pisut jutelda."

Lükkasin Tony-poissi treppi mööda alla, Rick ronis meile järgi.

„Hei, mees", ütles nüüd Tony, mu sinist särki ja musta lipsu silmitsedes, „sa pole üldse mõrvameeskonna sell, mees, oled hoopis vormi-siga, kes endale pruuni hõlsti ülle on ajanud — mis siin juhtub, mees, te teete minuga halba nalja, mees — olete moraaliosakonna mehed!"

„Oled sa enne moraaliosakonna mehi vormis näinud? Ära kuluta suud, ainult astu, meil veel tükk teed minna."

Jõudsime alla, ukse juurde, ja sealt parkimisplatsile. Tony-poiss rääkis ikka veel.

„Okei, okei, ma hiivasin vanaäti tuleriista — mis siis sest? Ta ütles, et hoiab seda kanavaraste tarvis — viimaks laseb veel mõne maha, mees, kus selle häbi ots? Siis ma tõstsin ta tüki ära, et ta ei saaks kellegile haiget teha, mees — ja müüsin siin sellidele paarikümne lataka eest maha, mees — aga see ei tähenda veel, et mina taksosohvri ära suitsetasin."

„Ahah — ja võibolla sul tuleb ka järsku meelde, kellele sa selle tuleriista maha müüsid, väike vend?"

Lükkasime poissi enda ees, üle parkimisplatsi, Rickpoisi kireva maastikumasina suunas. Mõned teismelised poisid mängisid pargitud autode vahel hokit. Ja nende suunas hüüatas meie vang järsku:

„Vennad — valged tahavad mind kinni vedada — tulge appi!"

Tõmmunäolised hokimängijad jäid momendiks vaatama, siis tõstsid oma hokikepid ähvardavalt kõrgele ja tulid meie suunas.

„Mis siin sünnib, mees?" hüüdis üks neist.

„Mehed — mustad kassid — kahvanäod on mind pokri pistmas, mitte millegi eest, mehed, meie oma territooriumilt ka veel — tehke demo't, poisid, andke abi, mustad mehed!"

Poisid hiilisidki ähvardavalt ligemale. Rick-poisi tuleriist ilmus järsku ta mantltaskust esile, rauasuudmega ikkagi veel allapoole, aga küllaltki ähvardavalt.

„Pidage kinni, mehed — see siin ei ole kanavarguse eest kinni vedamine, see on mõrvakomisjoni asi, teie väike vend suitsetas eile õhtul autosohvri — teate küll, mis see tähendab, kirjud kassid? See on tõsine asi, poisid, selle eest võib ta eluksajaks jää peale minna, või isegi vikatimehele jalgu jääda — seepärast, mehed, pallimängu juurde tagasi — okei?"

Poisid taganesidki meil teelt eest. Aga juba tulid mõned kivikillud vuhisedes läbi õhu.

„Politsei brutaalsus, politsei brutaalsus!" kiljusid hokimängijad, „hei mees, nägid, tal on tukk rusikas — taheb laskma hakata, tahab meile tukiga turja tulla, Onu Tom selline, valgete tallalakkuja, kahvanägude kaasajooksik!"

„Võtke asja jahedalt, vennad", soovitas Rick, meie vangi autosse aidates, „või lasen teie heaolutshekid kinni panna."

Siis oli ta juba rooli taga ja me sõitsime sikk-sakkides parkimisplatsilt välja. Mõned kivikillud lõid siia-sinna porilaudadesse mõlke, aga Rick ei paistnud sellest hoolivat — autol oli ennegi juba mõlke sees.

„Kuhu nüüd, seersant?"

„Hmm — pidin ütlema, kolmas jaoskond, aga mulle tuli vahepeal teine mõte. Kuidas oleks, kui sõidaksime Männiranda?"

„Männiranda, seersant?"

„Jajah, Männiranda. Seal on kena vaikne — võibolla meeldib seal isegi Tony-poisile? Ja ta räägib meile mõned pikemad jutud — niisama, ajaviiteks ja suure sõpruse pärast, sest oleme ta vastu nii kenad ja viisakad olnud, ei ole teda üldse julmalt löönud ega lükanud. Mis sa arvad?"

Tony-poiss ajas end poolistukile.

„Ma ei praota teile suudki, sead sellised!"

Rick andis talle tagasi-kätt kerge laksu hammastesse.

„Niiviisi ei räägita, väike vend. Ole viisakas — siin ei ole sul papat-mammat kohal, kes sind kurjade onude vastu kaitseks. Männirand, okei seersant, läheme Männiranda."

Tony jäi hirmunult vait, ainult silmavalged välgatasid ta tõmmus näos. Varsti olime Männirannas, meie linna piirava suure järve ääres. Puude vahel oli udune ja hämar, kedagi teist motoristi ei olnud seal näha. Rick pidas oma masina liivadüünide servas kinni, keeras mootori ära ja siis pööras end meie värske vangi poole.

„Oskad sa ujuda, mees?"

„Mida sa mõtled, mees?"

„Kas oskad ujuda, tahan ma teada. Oled sa nii hea ujuja, et siit saartele tagasi ujud? Sest mujal sul maale tulla ei lasta, kui me su siit nüüd sisse viskame. Oled nii Kanadas kui ka USA-s tagaotsitav. Ainuke koht — saartele tagasi ujuda. Ja sealt võibolla antakse sind ka välja. Mis sa arvad, mees? Mõrv on tõsine asi. Nii, et kas hakkad rääkima, või ma tõukan sind sisse. Said aru, mees?"

„Sain aru", vastas Tony, „sa oled suur must paha mees, vend. Aga seersant siin, tema on kena kahvanägu, ta ei lase sul sitta teha, mees."

„Seersant pöörab oma pea teisele poole, vend — ta ei näe. Sest tema on valgete nägudega harjunud mees — ta ei pane musti tähele. Nii, et kuidas jääb, väike vend? Kas räägid, või ujud?"

(Järgneb)

Nr. 59

ADVOKA...

ENN AL...
ADVOKAAT-...
Room 1912, Royal ...
Toronto Domin...
Postiaadress: P.O. ...
Ont. (Bay & Kin...
Telefon: 86...
24-tundi telefoni ...

ADO PAR...
HETHERINGTO...
& PAR...
Advokaadid...
365 Bay St., Suite ...
Õhtuti HI. 7-2017...

RAAMATU...

JOHN E. S... C.A...
Chartered A...
55 University A...
Toronto, Ont...
Tel. 862...

Kujutava kunst...
Joann SA...
Müügil õl...
567 Roeham...
Tel. 488...

Korras...
VÄIKEMO...
muruniitjad, k...
puhujad ja p...
Tel. 225-3983 ...

VABA EE...
QUEEN ST. W PALMERSTON TECUMSETH ST. RICHM... KING...

„Vaba Eestlase ... talituse asu...
TOIMETUS ... avatud esm... reedeni kel...
Telefonid: toim... talit...
Toimetajad kod... väljaspool tööa...
Karl Arro
Hannes Oja
Kuulutusi võ... nädala esimess... esmasp. homm... nädala teise aj... map. homm...
KUULUT... VABA EE... on tasuv ajal... leviku ...
Kuulutust... üks toll ühel v... esiküljel ... tagaküljel ...
KUULUTUS... VAS...
1. Vaba Eestla... 135 Tecumse... Telefon 364-... Postiaadress... Stn. C, Toro... Talitus välja... Helmi Liiva...
2. Mrs. Leida ... 149 Bishop A... Willowdale, ... Telefon: 223-...

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1912, Royal Trust Tower,
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

ADO PARK, LL.B.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. EM. 3-4451
Õhtuti HI. 7-2017 või 929-3425

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
55 University Ave., Ste. 660
Toronto, Ont. M5J 2H7
Tel. 862-7115

Kujutava kunsti STUUDIO
Joann SAARNIIT
Müügil õlimaalid
567 Roehampton Ave.
Tel. 488-5895

Korrastan
VÄIKEMOOTOREID
muruniitjad, kettsaed, lumepuhujad ja päramootorid.
Tel. 225-3983 — H. KASK

VABA EESTLANE

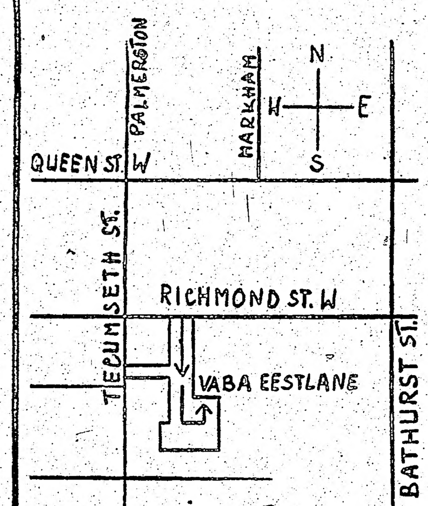

„Vaba Eestlase" toimetuse ja talituse asukoha plaan

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast
reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus
väljaspool tööaega:
Karl Arro 766-2057
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE
VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:
üks toll ühel veerul $3.25
esiküljel $3.75
tagaküljel $3.50

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:
1. Vaba Eestlase talitus
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70,
Stn. C, Toronto 3, Ont.
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6495
2. Mrs. Leida Marley
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont.
Telefon: 223-0080

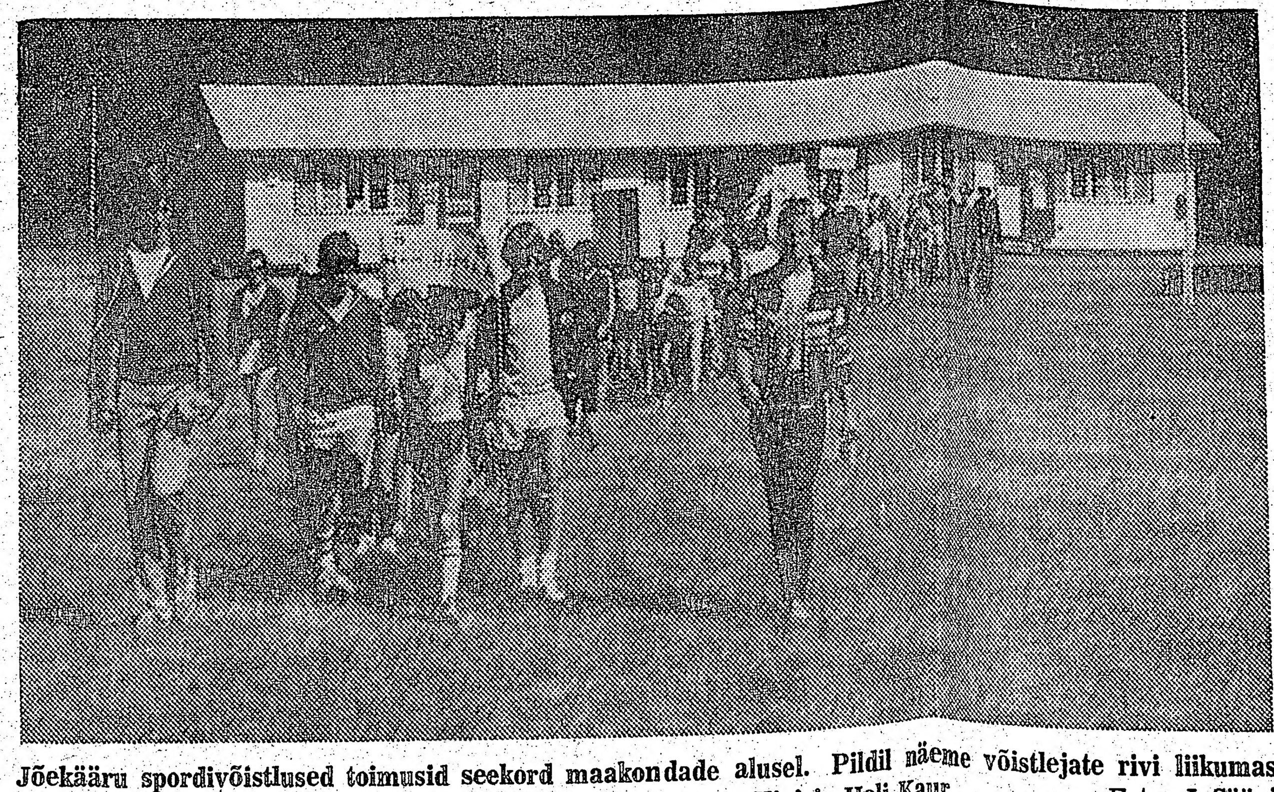

Jõekääru spordivõistlused toimusid seekord maakondade alusel. Pildil näeme võistlejate rivi liikumas tarede juurest spordiväljakule. Rivi ees kasvatajad Robert Kivi ja Heli Kaur. Foto: J. Säägi

Noored võistlesid Jõekäärul

Kolmas nädal Jõekääru laste suvekodus kulges spordi- ja Killamängude tähe all. Suvekodu tänavusel spordinädalal saavutati silmapaistvaid tulemusi mitmesugustel võistlusaladel.

Reedene päev oli spordipäevaks, mil toimusid Jõekääru noorte suvekodu traditsioonilised spordivõistlused, mis kujunesid kõigiti põnevaks jõukatsumiseks paljudel aladel.

Spordiväljakule marssis noortevägi kindlal taktisammul oma juhi ja kasvatajate saatel. Seekordsed võistlused erinesid eelmiste aastate võistlustest, kuna need olid organiseeritud ja kavandatud Killamängude vaimus ja noored võistlejad olid grupeeritud Eesti maakondade kaupa. Kõige ees marssisid Harju maakonna võistlejad, kellele järgnesid Lääne-, Petseri-, Saare-, Valga- ja Viljandimaa sportlased.

Kõikide ees marssisid maakondade kaptenid ja nõuandjad, kelledeks olid Tracey Girolami, Robert Kivi, Tiina Lomax, Aarne Elias, Kadri Paabo, Jaan Elias, Villi Lomax, Ingrid Kütt, Sven Reitav, Aime Nurmse, Indrek Esken, Paul Lada, Lembit Tork ja Lia Holmberg. Tänavustel võistlustel võistles ainult kuus maakonda, kuid tuleval aastal loodetakse, et kõik maakonnad on esindatud. Isegi hiidlased pidid oma saarelt välja tulema tugeva meeskonnaga.

Jõekäärul pannakse suurt rõhku põhimõtele, et „terve kehas on terve vaim". Seetõttu ongi käesoleval aastal spordijuhtideks kaks selle ala spetsialisti — Toronto ülikooli kehalise kasvatuse osakonna lõpetanud pedagoogi H. Kaur ja A. Ewen, kes mõlemad on olnud Jõekääru kasvandikud ja silmapaistvad sportlased.

J. S-gi

FURS by FINN'i AUGUSTIKUU VÄLJAMÜÜK
on praegu täies hoos

Vastselt saabunud uued moed on praegu laos ja müüakse soodustatud hindadega.

Kasutage juhust ja ostke augusti väljamüügilt. Säästate sadu dollareid.

Tasuta hoidmine
Kindlustus
Monogramm

OSTKE NÜÜD, MAKSKE HILJEM

Meil on ka suur valik nahk- ja seemisnahkmantleid ja jakke.

Tutvustame teile ka kvaliteetseid kaamelikarvadest ja mohäärmantleid.

FURS by FINN
191 EGLINTON AVE. EAST — TELEFON 488-1701
Avatud 9.30 — 6.00, neljap. kella 7-ni, laup. 3-ni
CHARGEX, MASTER CHARGE

Kui prantslased kinnitasid kanda Kanadas

Cartieri ja Champlaini avastusreisid 16. ja 17. sajandil

(Canadian Scene) — Kanada ajalugu algab 24. juulist 1534. Sel päeval kuulutas Jacques Cartier neemel, mis asub pisut ülalpool St. Lawrence'i jõesuud ja mida praegu tuntakse Quebeci provintsis asuva Gaspe nime all, maa ametlikult prantsuse kuninga omandiks. Selle julge sammu mälestuseks püstitas ta hiigelsuure risti, mille keskkohal asus kolme fleur-de-lys'ga vapikilp, Prantsusmaa embleem, ja kiri „Kaua elagu Prantsusmaa kuningas".

Valge mehe jalg on kahtlemata kanda kinnitanud siin küll varem, arvatavasti juba aastal 1000 kui Leif Eriksson oma viikingitega meresid sõitis, kuid absoluutselt kindel tõend selleks puudub ja igal juhul ei järgnenud sellele maa asustamine. Nii tuleb St. Malo kogemustega merekaptenit Jacques Cartier'd siiski pidada esimeseks, kes oma normanni kalurid edukalt juhtis Ameerikasse.

Oma esimesel Ameerika-retkel sõitis ta läbi Belle-Isle'i merekitsuse ja andis nime mitmetele sadamapaikadele Labradori rannikul.

Ta leidis, et see rannikala oli nii kõle ja mahajäetud, et ta nimetas selle „maaks, mille Jumal kinkis Kainile". Belle Isle'i väinast sõitis ta St. Lawrence'i lahte, sealt Magdaleni saartele, edasi Prince Edwardi saarele ja heitis ankrusse maismaa rannikul Chaleur'i lahes. Sealt korraldas ta mitmeid retki sisemaale kuni Gaspe laheni välja ja just Gaspe lahesuus kuulutas ta maa Prantsusmaa omandiks. Selle sündmuse tunnistajaks peale tema enese laevameeste, oli käputäis irokeesi indiaanlasi.

Aastal 1535 sooritas Cartier oma teise mereretke siia. Ta saabus jällegi mööda Belle Isle'i merekitsust ja astus Gaspes maale. Ta oli esimene eurooplane, kes sõitis „Hochelaga" jõge pidi üles (nüüd St. Lawrence'i jõge), mis indiaanlaste jutu järele läbib kolm kuningriiki — Saguenay, Canada ja Hochelaga.

Indiaanlased näitasid talle Saguenay jõge ja ütlesid, et see on tee, mis viib samanimelisse rikkasse kuningriiki ja kui ta möödus Isle-aux-Coudres saarest, ütlesid indiaanlased, et nüüd on ta jõudnud Canada kuningriiki.

Hiljem sai ta teada, et Canada kuningriik lõpeb umbkaudu kuskil praeguste Quebec City ja Trois-Rivieres'i linnade vahel ja et maa sealt edasi läände kuni Ottawa jõeni kannab nime Hochelaga kuningriik.

St. Lawrence'it pidi sõites tegi Cartier peatuse Sainte-Croix jõesuudmes (St. Charles), kus asus suur iroquois indiaanlaste küla Stadacona ja praegune Quebec City. Sealt sõitis ta edasi kuni St. Peteri jõeni ja jatkas sealt reisi sõudepaadiga kuni indiaanlaste külani, mis kandis nime Hochelaga ja kus praegu asub Montreali linn. Hochelaga külas ronis Cartier mäe otsa ja ristis selle Mount Royal'iks. Mount Royal'i tipust avanes tal vaade Ottawa jõele, kuid et jõuda selle veeteeni, oleks tal tulnud ületada mitmeid koski. Cartier pöördus tagasi ja veetis talve Stadaconas. Detsembris jäi ta meeskond skorbuuti. Kakskümmend viis meest surid enne kui Cartier indiaanlastelt skorbuudi vastu rohu sai.

Selleks oli valge seedri lehtedest ja koortest keedetud ravim.

Kevadel sõitis ta Prantsusmaale tagasi.

Cartier viimane reis Kanadasse toimus aastal 1541. See reis ei olnud mitte ainult avastusretk, vaid sellega kaasus juba maa asustamine. Asustamisprojekti läbiviijaks oli Sieur de Roberval, kuna Cartier ülesandeks oli reisi tegelik juhtimine. Kui Roberval Prantsusmaal reisiks ettevalmistusi tegi, alustas Cartier reisi viie laevaga.

Talvekorterisse asus Cartier sinna, kus praegu asub Quebec City ja nii juhtus, et see koht sai ajalooliseks paigaks, kus loodi esimene valgete asula Kanadas.

Ta jõudis Stadaconasse augustis ja purjetas sealt üles mööda St. Lawrence'i jõge kuni Cap-Rouge jõesuudmeni, kus ta alustas kolonistide vastuvõtuks ettevalmistusi tegema. Jõekaldale ehitas ta kindlustuse, mis omakorda oli treppidega ühendatud kaljul asuva peakindlusega. Samuti puhastas ta puudest ja võsast suure maalapi, mida ta hakkas pargiks kutsuma ja mille ta eraldas kõrge pihtaiaga. Cartier poolt tehtud ettevalmistuste hulka kuulus veel maapinnase ettevalmistamine külviks. Tagasisõidul Prantsusmaale kohtas ta Newfoundlandi vetes Robervali laevu. Roberval käskis Cartier jalamaid ringi pöörata, kuid Cartier ei teinud sellest käsust välja ja jatkas oma teekonda koju. Roberval koos esimeste hirmunud ja pettunud kolonistidega pöördus Prantsusmaale tagasi aastal 1543. Prantsusmaa oli parajasti sõjajalal Charles V-ga ja kauge koloniaalmaa asustamisplaanid vajusid tagaplaanile.

Pärast Cartier kolmandat Ameerika-reisi ei juhtunud uue maa asustamise asjus midagi.

Ainult üksikud karusloomade kütid tulid Cartieri jälgedes siia, maale, mida tunti siis nime all New France.

Alles 1604. aastal alustati New France'i asustamisega. Sellega tegi algust Samuel de Champlain, kes oli uue ekspeditsiooni hing. Tema pani aluse esimesele permanentsele valgete asulale Bay of Fundy idakaldal, mille ta ristis Port Royal'iks (praegu Annapolis Royal, Nova Scotia). See paik kujunes Acadia südameks, siia asusid prantsuse väljarändajad elama.

1608. aastal rajas Champlain teise permanentse asula mitte kaugele paigast, kus Cartier 73 aastat varem oli talvekorteris ja mille ta oli valinud kolonistide asupaigaks. Pärismaalased hüüdsid seda kohta Quebec'iks.

Igaüks, kes Quebec City tsitadellist alla vaatab, saab aru, et ideaalsemat paika kindluse asutamiseks on raske leida.

Samuti osutus see sobivaks kaubanduspunktiks, veeteed võimaldasid pääseda sisemaale, kus karusnahaloomi oli suures külluses.

Quebec'i kindlusest hakkas Champlain süstemaatiliselt New France'i piire kaugemale ja kaugemale suruma. Aastatel 1611—1616 uuris ja jälgis ta Richelieu jõe jooksu, kuni ta jõudis välja suure järveni, mis nüüd kannab tema nime. Selle aja kestel sooritas ta ka märkimisväärse reisi Ottawasse Nipissingi järve äärde, sealt French jõeni, edasi Georgian Bayni, kus asus Huroni indiaanlaste maa. Seega oli ta avanud karusnahakaubandusele tee läände.

Simcoe järvest reisis ta Trenti jõge pidi Ontario järveni, sealt edasi võttis ta sihi lõunasse ja läbis irokeesi indiaanlaste maad kuni paikadeni, mis nüüd moodustavad New Yorgi osariigi. Sealt pöördus ta tagasi kodubaasi Quebecis.

1628. aastal pidi Champlain inglaste ülevõimule alla andma, kuna viimased olid St. Lawrence'i veeteed oma kätte suutnud haarata. Champlain ja tema kolonistid küüditati Inglismaale, kus nad hiljem Prantsusmaale tagasi rändasid. 1632. aastal langes Quebec uuesti prantslaste kätte Saint-Germain-en-Laye lepingu alusel ja Champlain, keda nüüd kutsuti „New France'i Isaks", määrati uuesti maad koloniseerima. Champlain ehitas taas üles Quebeci kindluse ja asula, mis vahepeal pärast prantslaste küüditamist oli lagunenud ja mahajäetuna seisnud. Kui Champlain 1635. aastal Quebecis suri, oli Prantsusmaa Kanadas tugevasti kanda kinnitanud.

UUDISEID KODUMAALT

„Rahva Hääl" kirjutab:

Igas kolhoosis, sovhoosis ja ettevõttes on teretulnud tööd armastavad, tublid inimesed. Ent leidub ka ringirändajaid kes hoiduvad tööst kõrvale, kuritarvitavad alkoholi ja panevad toime kuritegusid. Krooniline alkohoolik ja tööpõlgur ei ole teinekord kriminaalkurjategijast vähem ohtlik. Üsnagi mõtlematult annavad mõned inimesed niisugustele hulkuritele peavarju ja ülalpidamist, soodustades niiviisi nende parasiitlikku jõudeelu. Vahel võtavad just naisterahvad parasiidi oma kaitse alla: lasevad tal oma elamispinnal sissekirjutamata elada, muretsevad talle toitu ja annavad isegi viinaraha.

Krooniline alkohoolik oli ka 39-aastane Tiit-Kaarel Kesaväli, kelle elukohaks oli passis märgitud Tallinn, Mustamäe tee 169—85. Tegelikult mees Tallinnas ei elanud ega töötanud. Ta ei kavatsenudki endale ausa tööga elatist teenida. Selle asemel otsis ta lihtsameelseid, kelle arvel lahedalt ära elada. Viljandist leidiski ta endale uue tuttava, kes elab Kauba tänaval. See naine käis küll ise iga päev tööl, aga samal ajal veetis tema kahetoalises mugavas korteris joodik oma aega. Peaaegu iga päev oli Tiit-Kaarel Kesaväli purjus.

Nii juhtuski, et ühel õhtupoolikul puhkes korteris tulekahju. Korteriomaniku soosik oli enda taas purju joonud ja tema põlevast sigaretist süttiski tuli. Kui tulekahju kustutatud, leiti vingu täis toast Tiit-Kaarel Kesavälja laip... Korterivaldajale läks kroonilise alkohooliku ülalpidamine üsnagi kalliks maksma — hävinud oli kogu korterisisustus.

*

Krobeline ja ülimalt ebatasane, vist küll vaid paar korda kastetud jääpind Kopli pargis, hoiatavad ja jääleminekut keelavad sildid Kadrioru ja Snelli tiigil, pimedus „Kalevi" Suvorovi puiestee tenniseväljakuile rajatud jääväljal — niisugune pilt valitses eelmisel nädalal Tallinna üldkasutatavatel liuväljadel.

Kopli pargis suusatati, vaid kolm last katsus pimedas munakivi sillutisega sarnaneval jääl uisutada.

Praegu 10- või 11-aastased poisid ja tüdrukud pole korralikku liuvälja vististi kunagi näinud.

Uisuplats Kopli pargis allub Puhkeparkide Direktsioonile, liuväljad Kadrioru ja Shnelli tiigil Tallinna Linna Täitevkomitee Kommunaalmajanduse valitsusele, Suvorovi puiestee liuväli „Kalevi" spordikombinaadile. Kõik nad on oma aruannetes kinnitanud liuväljade olemasolu nimetatud paikades. Aga tegelikult neid liuvälju ju pole. Mõistagi peaks niisugusel liuväljal olema riietehoid, kuhu anda üleriided ja jalavarjud ning kus külma ilma puhul soojendamas käia saab.

(Sellele on allakirjutanud rida komnoorte tegelasi)

Noorte Hääl, nr. 16

*

Eestis suurenevat iga aastaga jalanõude toodang 8% võrra. Kui palju praegu tehakse pole teada, aga 1979. a. pakutavat neid tarbijaile ümmarguselt 6 miljonit paari. Hiljuti oli Tallinnas Laulupeoväljakul näitus, kus olid väljapandud viimasel ajal tootmisse võetud jalatsimudelid ning üle 200 uut näidist. Uute näidiste puhul pandavat pearõhk paremale kvaliteedile. Uued naistekingad tulevat valmistamisele uutel mugavamatel liistudel ning elastsest naturaalnahast. Naha- ja Jalatsitetööstus „Kommunaar" näitas uuel voolulinil „Schön" (!) valmistatud naistemudeljalatseid, mille juures võidud tähele panna uut moesuunda: kinniste tänavakingade kontsa kõrgus ulatuvat 70 millimeetrini ja nina olevat kitsam. Üldise dikteerivat tänapäeval jalatsite nõudlust ostja, kes olevat moes orienteerunud, valiv ja nõudlik. Kaup, millel puuduvat oma nägu, jäävat poeriiulile seisma. Üldise tunnustuse olevat võitnud paela- ja pressmustriga kaunistatud kiilkontsalised toatuhvlid, mille toodang suurenevat tänavu neljakordseks ja tõusvat 230.000-le paarile aastas.

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 10. augustil 1978 — Thursday, August 10, 1978

KIREV MAAILM

BERLIIN — N. Liidu Ida Saksamaal peetud manöövritele 3—8. augustini ei kutsutud läänepoolseid vaatlejaid, kuigi vastastikune manöövritest osavõtt oli ette nähtud 1975 Helsingis allakirjutatud kokkuleppes. Venelased pole selgitanud, miks nad NATO esindajaid manöövritele ei kutsunud. Manöövritest võttis osa 30.000 vene sõdurit. Arvatavasti kasutati manöövritel uusi relvi või uut taktikat, mida ei tahetud läänepoolsetele vaatlejatele näidata. On ka võimalik, et mittekutsumisega markeeriti venelaste poolt külmenevat kliimat ida ja lääne vahel.

DOVER — 13-aastane Inglise koolipoiss Carl Bennison on nüüd noorim, kes ujunud üle Inglise kanali. Ta ujus selle 48-kilomeetrilise distantsi Doverist Prantsuse rannani 12 ja poole tunniga. Samaaegselt temaga ujusid 16-aastane uusmeremaalane Meda McKenzie ja 28-aastane Sandra Blewitt. Viimane loobus lõpetamast, kuid McKenzie lõpetas selle vahemaa 13 tunniga.

HELSINGI — Soome rahvaarv oli märtsikuu lõpul 4.752.400 öeldakse uuemas rahvaarvu loetelus. Rahvaarv avaldati esimest korda muul ajal kui aastavahetusel. Märtsikuu lõpul oli elanike arv Soomes 14.000 elaniku võrra suurem kui oli 1. jaan 1977. Juurdekasv ei olene üksi elanikearvu suurenemisest, vaid uuest ja täpsemast arvestussüsteemist. Uue arvestuse kohaselt 1978. a. esimesel veerandaastal sündis 15.775 last, mis on umbes 5% vähem kui oli möödunud aastal.

NEW YORK — Ameeriklased kulutasid 2,4 miljardit dollarit juukste eest hoolistemisel möödunud aastal. See summa teeb keskmiselt $11.11 iga mehe, naise ja lapse kohta Ühendriikides. Suurem osa sellest summast, 1,8 miljardit oli kulutatud shampoonidele. 654 miljonit dollarit kulutati harjadele, kuivatajaile, nõeladele ja lokirullidele. 364 miljonit dollarit aga kreemidele, värvidele ja muudelee sellistele vahenditele.

LENINGRAD — Politsei Leningradis kasutas suitsugranaate, et ajada laiali 5—6000 noorukit, kes olid kogunenud, et kuulata USA pop-lauljaid, kelle hulgas oleks pidanud olema ka endine protestilaulja Joan Baez. Teadmatul põhjusel olid valitsusvõimud kontserdi „määramatuks ajaks" edasi lükanud, seda polnud aga avalikult teatatud. Kontserdiks kogunenud noorus muutus rahutuks ja tuli laiali ajada.

MONTGOMERY — Teadlased Alabama ülikoolis on avastanud uue efektiivse suulise vaktsiini hambamädaniku vastu. Nad väidavad, et vaktsiin suurendab inimese süljes olevat loomulikku hambamädaniku vastu produtseerivat ollust. Esimestes katsetes inimeste juures on kapsli vormiline vaktsiin olnud praktiline ja kõrvalmõjudeta. Teine uudis on Rochesterist, kus on valmistatud „kunstlikku sülge" sisaldavat suupesuvett, mis vähendab hambamädanikku.

MEXICO CITY — Mehhikos on avastatud suured õlivarud, mis asjatundjate järgi on vähemalt samasuured kui Iraanis. Viimaste andmete järgi ulatuvad varud 16 miljardile vaadile. Ainult Saudi-Araabia varud on suuremad. Kui tuleviku õlimaa ei ühine peamiselt araablaste poolt domineeritava Opeciga, siis võib see hoida madalal maailma õlihindu.

NEW YORK — 1000 dollarit pakub World Health Organization (WHO) sellele isikule, kes võiks organisatsioonile teatada tänapäeval rõugeist maailmas. Selle aktsiooniga tahetakse iga juhtum esile tuua ja ravimisega see taud maailmast kõrvaldada. Viimane rõugete esinemine oli Somaalias oktoobris 1977.

Täna on juttu

Narkootikapalavik Rootsis ja Lääne-Euroopas

Narkootika kasutamine on mõne aasta jooksul suurenenud Rootsis hirmuäratava kiirusega. Amfetamiini ja heroiini müüakse Stokholmis nagu kartuleid turul, ainult hinnad on kallimad ja annused kõrgemad. Praegu arvestatakse Rootsis umbes 2000 heroiini tarvitajaga, kellest pooled asuvad Stokholmis. Kui aga kaasa arvestada kõik narkootilised ained, siis tõuseb narkootiliste ainete tarvitajate koguarv mitmele tuhandele.

Ka on tõusnud narkootilise annuse suurus. Üleliigselt suuri annuseid võtnud noori viiakse Stokholmis haiglasse keskmiselt üks päevas. Alati ei jõua abi siiski õigel ajal kohale, narkootiliste ainete kasutamise tõttu suri möödunud aastal ainult Stokholmis 50 inimest.

Kuid narkootika pole ainult Rootsi, vaid on kasvanud kogu Lääne-Euroopa põletavaks probleemiks.

Lääne-eurooplased kes veel 1970-ndate aastate alul uskusid, et narkootiliste ainete kasutamine on ainult USA probleem, on sattunud tõsiste narkootikaprobleemide kimpu omal maal. Marihuaana on praegu soositum kui kunagi enne. Kangemad ained, nagu amfetamiin ja heroiin, on samuti tugevasti levinenud. Kogu Lääne-Euroopas on juba vähemalt 60.000 narkootikut. Suuremais linnades on sellel põhjusel tähele pandud vägivaldsete aktide, nagu relvastatud röövimiste ja tänavail sooritatud kallaletungide suurt kasvamist. Ja siiani pole veel mingid märgid näidanud, et raskesse olukorda oleks tulnud kergendust.

Rootsis on politsei tugevndanud oma tegevust.

Seadust on mitmel puhul karmimaks muudetud ja politsei haarangud on igapäevased sündmused Stokholmi tänavail.

Politsei püüab just kinni võtta neid, kes tänaval kaubitsevad, kus hinnad on kõrgeimad.

Politsei pingutavale tööle vaatamata on narkootikute arv pidevalt kasvanud. Samuti on suurenenud narkootiliste ainete tarvitamise tulemusena juhtunud surmajuhtumite arv. 1975. a. suri narkootiliste ainete väärkäsitamise tõttu Rootsis 21 inimest, 1976. a. tõusis nende arv juba 42-le. Ja möödunud aasta arv näib tõusvat veelgi kõrgemale.

Selle juures on iseloomustav, et narkootilisi aineid hakkavad kasutama üha nooremad ja nende hulgas on palju rohkem märgata naisi. Nooremad narkootika tõttu surnud on peamiselt olnud 16-aastased ja noorim narkootika kasutaja oli üheksa aastat vana Stokholmi noor.

Mõned aastad tagasi ei olnud Lääne-Euroopas veel rohkem kui mõni sada heroiini tarvitajat. Mis on nüüd põhjustanud heroiini kasutajate tohutu juurdekasvu?

Heroiini äkilisel rünnakul Euroopa turule on palju põhjusi. Esiteks hakkas USA turule tulema heroiini Mehhikost (praegugi tuleb USA turule 80% sealtsamast).

USA Vietnamis olevad sõjaväeüksused tulid kodumaale tagasi just sel ajal, mil nn. „kuldne kolmnurk" kaotas suurema osa oma „klientidest".

Kuna heroiini oli müügiks saadaval, otsiti sellele uusi kasutajaid, kus neid leiti Euroopas. See on ka põhjuseks, et aastal 1976 sattus politsei kätte kokku 703 kilogrammi heroiini.

Kui elu on karm narkootikute maailmas, siis raskused pole eriti väiksed kurjategijate keskuses. Narkootika levitamisel kinnisattunuil on peaaegu võimatu enese kaitseks kohtus rääkida. Samuti ei tunne allmaailma seadused kergeid karistusi.

On teada mitmeid juhtumeid, kus kohtus tunnistajaks olnud inimene on tapetud karistuseks ja teistele hirmutuseks.

Kokaiini tuuakse Rootsi turule odavama hinnaga. Aine tõeline hind oleks ehk 1500 Rootsi krooni ($375) gramm, aga seda müüakse 400 krooni ($100) gramm. Aga niipea kui kokaiini kasutajad on jäänud „õnge otsa", siis hinnad tõusevad mitmekordseks. Politsei ütleb, et inimlikel tunnetel pole kohta narkootiliste ainete müüjate hulgas.

Metsaülikool algab 19. augustil

Administratsioonis ja õppepersonalis 30 isikut

Kotkajärve Metsaülikooli kaheteistkümnes kursus algab 19. augustil. Programmi viimased üksikasjad on lahendatud ja registreeritud osavõtjatele on välja saadetud kursuseks vajalik informatsioon. Metsaülikoolis on 11 lektorit, kes esinevad 16 loenguga, eesti keele ja kõne rühmadel on 8 juhendajat ja 11 huviringi teenindavad 13 instruktorit ja juhti. Akadeemilise töö kõrval on varutud aega puhkuseks, meelelahutuseks, spordiks ja looduse nautimiseks.

Mõned lektorid on viimistlenud oma ettekannete tiitleid. Heino Susi kaks loengut, mis mõlemad käsitlevad Eesti ajalugu käesoleval sajandil, on pealkirjastatud „Iseseisvuse võitluspäevilt ehk lahus marssida ja koos lüüa" ning „Sündmusi iseseisvuse ajast".

Vootele Vaska Tammsaare-loeng kannab tiitlit „Tammsaare ja tema mõte".

Taavo Virkhausi loeng „Kolm eesti heliloojat" on saanud alapealkirja „Pärt, Tormis ja Rääts".

Eesti keele ja kõne rühmasid, mis tegutsevad hommikuti ja on kujunenud „vaimseks hommikvõimlemiseks", juhendavad Olaf Kopvillem, Juta Kõvamees-Kitching, Evi Vellenurme, Oscar Müllerbeck, Juhan Kurrik, Kersti Linask, Enn Nõu ja Vello Sermat, keda abistab Mare Tiido. Iga harjutusrühm on erineva tasemega ja iseloomuga, mida tutvustatakse kohapeal ja igaühel on võimalik valida omale sobivaim — kõnelemisharjutustest kuni kirjanduse analüüsimiseni ja kirjanduslike katsetusteni.

Huviringide alal on viimastel aastatel kujunenud praktiliste harrastuste kõrvale n.n. seminar-huviringid, mis asjahuvilistega jatkavad mõne loengu teema edasi arendamist ja taotlevad täiendavat informatsiooni.

Nii kavatseb Ilse Lehiste jatkata oma loengut „Eesti keele murded" samanimelises seminar-huviringis. Vootele Vaska huviring käsitleb „Tammsaare filosoofiat" ja Olaf Millerti oma „ümberrahvustumist ja assimilatsiooni". Helga ja Enn Nõu ühine seminar-huviring tegeleb „Loominguprotsessiga". Rein Taagepera nimetab oma seminar-huviringi — „Biosfääri ülikasvaja", mis käsitleb pahaloomulist vähkkasvajat rahvastikus.

Praktilisteks huviringideks on „Tänapäeva kunst" — Peeter Sepp, „Rahvatants" — Toomas Kütti, „Käsitöö" — Mari Veskoja, „Saun" — Aino Lokk (naistele) ja Lembitu Ristsoo (meestele), „Teater" — Mare Tiido ja „Loodusretk" — Vello Soots.

Kotkajärve loodus, mis kahel möödunud aastal kannatas röövikute hävitustöö tagajärjel, püüab tänavu neid puudujääke tasa teha ja on erakordselt lopsakas ning roheline.

Samal põhjusel on ka lindude ja loomale elu tavalisest intensiivsem ja loodusvaatluse võimalused on suurepärased.

Kotkajärve näeb välja nagu 25 aasta eest, kui eestlased sinna asusid. Ka siis oli parajasti taastamise aasta, mis järgnes eelnenud röövikute-plahvatusele. Kotkajärvel on juubel ja Metsaülikool on peaaegu poole Kotkajärve ajaloost kaasa elanud.

Jõekääru noorte suvisest tegevusest

Jõekääru Lastesuvekodu tegevus on olnud mitmekülgne. Pärast Killamängudest osavõttu, kus noored andsid tähelepandavalt suure osa, järgnesid uued ülesanded ja uued tööd.

Laskerajal saavutas E. Ruberg oma laskuritega märkimisväärseid tulemusi. Möödunud nädalal Karin Rüütelmann laskis kümme lasku käelt, saavutades 100-st võimalikust 100, neist 6 südamikku. Erik Nippak saavutas sama tulemuse, kuid südamike arv oli väiksem. Kolmandaks jäi Maimo Palomäe, kes saavutas 99 silma. C.I.L. normi toelt laskmises täitsid Eric Luker ja T. Mandra.

„Kalevipoja" tundmises ja eesti keele alal on saavutatud märgatavaid, isegi häid tulemusi. Selleks on tõhusalt kaasa aidanud Eesti Abistamiskomitee Kanadas, kes on edukatele õpilastele kümneid auhindu välja pannud.

Muu tegevuse, õppetöö ja toimingute kõrval on toimunud paralleelselt ka eeloleva valguspeo ettevalmistus. See pidavat tänavu õige põnev olema ja 12. augustiks ootavad lapsed arvukalt külalisi. Suvekodu avarad aasad ja metsasalud, aga ka paisjärv oma puhta veega pakuvad kosutust nii noortele kui ka vanadele.

J.S-gi

Pühapäev Jõekääru Laste-suvekodus

Pühapäev 6. august oli Jõekääru Laste-suvekodus eesti keele ja kirjanduse päevaks. Kasvataja pr. Kannel küsitles noori kasvandikke, kontrollis nende õpitud teadmisi eesti keele ja kirjanduse alal nii suuliselt kui ka kirjalikult. Parimaks eesti keele ja kirjanduse tundjaiks osutusid (paremuse järjekorras) Tarmo Anto, Maimu Palomäe ja Tiina Pärnsalu. Parimaile kirjanduse tundjaile oli Eesti Abistamiskomitee Kanadas annetanud eestikeelset kirjandust.

*

Pühapäeval kell 3 p.l. toimus Jõekääru metsakirikus jumalateenistus, kus jutlustas õpetaja K. Raid ja laulis suvekodu noortekoor kasvataja M. Käärmani juhatusel.

Jumalateenistust sisustasid Kivioja vaimulikust telklaagrist tulnud tütarlaste kvartett, kes S. Hanikati kitarri saatel laulis „Ma olen maailma valgus", mida tähelepanelikult kuulati. Lõpupalve „Meie Isa" lugesid kirikulised koos vaimulikuga. Peale kasvandike oli kirikus ka lastevanemaid ja noorte sõpru nii Montrealist kui ka Ameerika Ühendriikidest.

J. S—gi

Kuldpulm Winnipegis

Abielupaar Amanda ja Evard Sergo tähistavad omaste ja sõpradega 9. augustil omas kodus endi 50-dat abielu aastapäeva.

Sergo'd saabusid Stokholmist 1949. aastal Kanadasse, Winnipegi, kus nad senini on elanud.

Aiaäärsel kasterohulisel platsil pakkusid läänlased oma värsket sepikut, mis väga kiiresti lõppes. Pildil agarad müüjad Kara Maimets ja Linda Kikkajoon, kes Haapsalu Valge Daami motiivilise kava puhul kandsid samuti valget riietust. Foto: Vaba Eestlane

Killustamise mängud

„Kas sa oled juba joogid valmis seadnud? Kas sa oled jakid keldrist üles toonud? Ära siis unusta seda punast autotekki kaasa võtmast, seda on hea õhtul, kui jahedaks läheb ümber põlvede võtta!" kamandas naine ja Toora Kolla, see punase habemega Eestimaa mees, lippas nagu automaat trepist üles-alla, seadis asju esikusse valmis, et neid juba õhtul autosse viia. Hommikul oli ettenähtud sõit Killamängudele.

Kolla pidas seda rabelemist asjatuks ruttamiseks. Homme on samuti päev ja kaua siis mõne asja autosse viimine aega võtab. Aga naine nõudis korda, seadis ise veel tainast rulli, et oma kodumaakonna einelauale saiu küpsetada. Ja kuna Kolla soovis rahu, siis oligi elu niiviisi oma süsteemi leidnud, et Kolla kodurahu saavutamiseks täitis naise kordanõudvad tahtmised.

Kolla nurises siiski:

„Miks neid asju niipalju kaasa võtta. See on ju Killamängude Eesti, ega veel mitte päriselt kodumaale minek, kus iga asja vaja on."

Aga naine ei kuulnudki seda. Ei teinudki kuulvaks ja hea oligi, sest muidu poleks enam maa peal rahu ollagi.

Parajasti kui Kolla keldrist järjekordse sületäiega tuli, helises telefon. Kolla seadis oma asjad toolile ja veidi hingeldades ütles oma halloo.

„Kas Kolla ise?"

„Noh, eks ma ole."

„Ega sa juhm mõtle homme sinna hoorapeole minna?"

Koora oli veidi segaduses, ei teadnud õieti orienteeruda sellise küsimuse juures ja hakkas siis puhtsüdamlikult oma teadmatust paljastama:

„Ma ei tea mingist hoorapeost. Mis ma vana mees enam sellele mõtlen."

„Ma mõtlen seda Killamängude pidu, mis see siis muud on."

Tekkis vaikus. Siis lükkas Kolla oma kodanliku selja sirgu ja vastas:

„Sean just asju minekukorda."

„Seda ma kartsin. Sinul pole küllalt tugevat selgroogu, muistsele eestlasele omast paindumatut selgroogu."

„Ma ei tea nüüd, mis Killamängudele minekuga on tegemist selgroo kindlusega?"

„Või polegi! Kas sa ei mäleta seda koosolekut möödunud talvel, kui meie parlamendi pikk peamees ja pisike kirjapanija seda üritust kordamööda hukka mõistsid? Kas sa ei arvesta siis autoriteete?"

Kolla hing hakkas nagu ihust välja kippuma. Vihaseks hakkas tegema see pirin seal traadi teises otsas, kes polnud seni oma nimegi julenud öelda.

„Vaata mees", ütles Kolla siis kindlalt, „ma olen vaba mees. Olen nii vaba, et ma ise võin otsustada, kas lähen Killamängudele või mitte! Mina ei ole mitte nagu sina, kes pead oma juhi sõna kuulma ja end teiste ees narriks tegema!"

Hetkeks tekkis vaikus. Siis hakkas toru kahisema nagu saanuks teises otsas olija hingamistakistuse:

„Ma hoiatan sind veel üks kord!"

„Hoiata kakski!" vastas Kolla.

„Tead siis: meie otsus on, et igaüks, kes Killamängudele läheb, heidetakse meie organisatsioonist välja ja ükski liikmeist ei tohi temaga enam suhelda. Selline on otsus, aga sul on aega sel eeloleval ööl selle üle järele mõtelda!"

Kolla pani telefonitoru ära, võttis oma asjad veidi ärritatud olekus sülle ja läks viis autosse, et hommikul aegsasti teele asuda.

Ja kui ta tuhandeid teisi kaasmaalasi Killamängude Eestil nägi rahvusliku elamuse kaasosalistena, siis hakkas ta muretsema selle polgu meeste pärast, kes kui killud olid murenenud oma rahva elupuu küljest.

JUTU JUKS

9-liikmeline perekond hüppas surnuks

SALT LAKE — Kui 40-aastane seitsme lapse isa ja religioosne fanaatik Imanuel David, kes end nimetas „universumi tsentrumiks" end surmas, siis sellest kuuldes tema abikaasa Rachel ja nende seitse last, vanuses 5 kuni 14, teostasid kõik enesemõrva hotelli 11-ndalt korralt alla hüpates. Ema pani kõik lapsed palkoni veerul ritta ja käsutas siis alla hüppama. Kui kolm nooremat hoidsid palkonivõrest kinni, ega tahtnud seda teha, siis ema võttis nende käed lahti mille järel ka ise alla hüppas. Ainus ellujäänu on 13-aastane tütar Elizabeth, kuid tal on ainult vähesed võimalused ellu jäämiseks.

Tapvad lastehalvatuse juhtumid

Lastehalvatus pole 1973. aastast alates Kanadas kordagi esinenud ja on tekkinud arvamine, et vastavate süstimistega on sellest kardetavast haigusest jagu saadud. Möödunud nädalal oli Kanadas neli haigestumist, neist kolm ühes perekonnas, millest üks lõppes surmaga. Kõik haigusjuhtumid on seotud Hollandis asuva usulahuga, kelle liikmed on vastu kaitsesüstimisele kui Jumala tahte muutmisele. Esinev lastehalvatus kuulub I tüüpi, mis põhjustab raskemal kujul halvatust ja koguni surma. Torontos on avatud kliinikud kaitsesüstimiste tegemiseks.